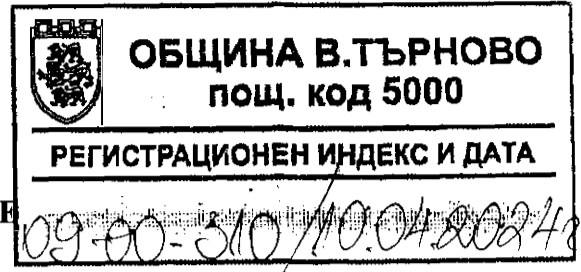

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

в: НК ч ЗСА - 60)
НК ч БФ

10.04.24

ПРЕДЛОЖЕНИЕ
от

**ИНЖ. Д-Р ДАНИЕЛ ДИМИТРОВ ПАНОВ – КМЕТ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО
ТЪРНОВО**

ОТНОСНО: Приемане на Отчет за дейността на Общинския съвет по наркотични вещества за 2023 г., План за действие на Общинския съвет по наркотични вещества за 2024 г. и Програма за превенция на употребата и злоупотребата с психоактивни вещества сред младите хора в Община Велико Търново 2024-2028 г.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,**

Предложената информация за дейността през 2023 година посочва реализираните дейности по Програма за превенция на наркотични зависимости сред младите хора в Община Велико Търново 2019-2023 г., свързани с намаляване нивото на употребата на наркотици, както и дейности по превенция на зависимостите.

Средства за финансиране на дейностите в размер на 4 000 лв. са заложили в Бюджета на Община Велико Търново за 2024 г., приет с Решение №97/29.02.2024 г. на Великотърновски общински съвет, съгласно Приложение 2 Б, т. 12.

Успешното реализиране на предвидените дейности ще доведе до осъществяване на основните цели, очертани в областите на превенция.

Във връзка с гореизложеното и на основание чл.21, ал.1, т.12 от ЗМСМА, предлагам Великотърновски общински съвет да приеме следните

РЕШЕНИЯ

- На основание чл.21, ал.1, т.12 от ЗМСМА, Великотърновски общински съвет приема
1. Отчет за дейността на Общинския съвет по наркотични вещества за 2023 г.
  2. План за действие на Общинския съвет по наркотични вещества за 2024 г.
  3. Програма за превенция на употребата и злоупотребата с психоактивни вещества сред младите хора в Община Велико Търново 2024-2028 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ:

1. Отчет за дейността на Общинския съвет по наркотични вещества за 2023 г.
2. План за действие на Общинския съвет по наркотични вещества за 2024 г.
3. Програма за превенция на употребата и злоупотребата с психоактивни вещества сред младите хора в Община Велико Търново 2024-2028 г.

ИНЖ. Д-Р ДАНИЕЛ ПАНОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Съгласували:

Нейко Генчев
Заместник-кмет „Хуманитарни дейности“

Десислава Йонкова
Директор на Дирекция "Правно обслужване и управление на собствеността"

Росица Димитрова
Директор на Дирекция "Социални дейности и здравеопазване"

Изготвил:
Десислава Йорданова
Председател на Общински съвет по наркотични вещества

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА **на Общински съвет по наркотични вещества и Превантивен** **информационен център по наркомании за 2023 година**

Превенцията и информацията е водеща в работата на Общински съвет по наркотични вещества /ОБСНВ/ и на Превантивен информационен център по наркомании /ПИЦ/ към него. Безспорен факт е, че успехът на усилията в тази област цели ограничаване въвличането на нови хора в употребата и злоупотребата с наркотични вещества, както и осигуряване на лесен достъп до ефективни превантивни програми. От съществено значение е работещото партньорство между институциите – Община Велико Търново, „Център за психично здраве – Велико Търново“ ЕООД, Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, Детска педагогическа стая към Областна дирекция на Министерство на вътрешните работи, Регионална здравна инспекция, Районна прокуратура, Областна служба „Изпълнение на наказанията”, отдел „Закрила на детето” и Национален военен университет „Васил Левски”.

Основна мисия на екипа ни е ограничаване на рисковото поведение сред младите хора, чрез осъществяване на превантивно–информационна, обучителна и консултативна дейност.

Съгласно Националната стратегия за борба с наркотиците в Република България 2020-2024 г. и в изпълнение на План за действие 2023 г. за изпълнение на Програма за превенция на наркотични зависимости сред младите хора в Община Велико Търново 2019-2023 г., бяха реализирани следните конкретни дейности:

/януари-март 2023 година/

През периода януари-март, Превантивен информационен център по наркомании към Община Велико Търново изготви информация за реализирани превантивни дейности през предходната година към Община Велико Търново и към Министерство на здравеопазването – Национален съвет по наркотични вещества и Национален център по общественото здраве и анализи.

На 12.01.2023 г. се проведе среща с трима младежи от Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия "Ангел Попов", гр. Велико Търново, които са доброволци към Превантивния център. Тя бе свързана с предстоящото реализиране на Национална програма за превенция употребата на психоактивни вещества с ученици 8-11 клас "От връстници за връстници". Срещата бе под формата на тренингово занятие, по подобие на занятията в училищна среда. По време на нея младежите бяха подпомогнати в разбирането, припомнянето и отиграването на дейностите. В края доброволците изразиха положително отношение към начина на работа и заявиха, че се чувстват по-подготвени за реализирането на Националната програма в училището си.

На 23.01.2023 г. проведохме среща с двама младежи от Старопрестолна професионална гимназия по икономика „Д-р Петър Аладжов”, гр. Велико Търново, които са доброволци към Превантивния център. Тя бе свързана с предстоящото реализиране на

Национална програма за превенция употребата на психоактивни вещества с ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“. На срещата учениците имаха възможността да се поставят на мястото на осмокласниците, пред които ще водят занятията, като натрупат преживелищен опит. Подпомогнахме процеса на подготовка, припомняне на занятията и отиграването им от страна на доброволците.

На 25.01.2023 г. проведохме среща с трима родители на ученици в 8 клас, специалност „Строителство и архитектура“ и „Интериорен дизайн“, от Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия "Ангел Попов", гр. Велико Търново. На нея присъстваха педагогическия съветник и психолога на училището. Тя е в изпълнение на Национална програма за превенция на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас "От връстници за връстници", на тема "Юношите и употребата на психоактивни вещества – рискове и алтернативи. Защитни и рискови фактори, свързани със семейството, и превенция на употребата на психоактивни вещества". Запознахме родителите с рисковете и алтернативите пред юношите. Обсъдихме ролята на семейството във връзка с предотвратяване употребата на психоактивни вещества сред юношите. В хода на срещата още бяха дискутирани различни митове и факти по отношение употребата на психоактивни вещества. Всеки участник имаше възможността да посочи мнението си кои фактори са рискови и кои защитни във връзка с употребата на психоактивни вещества. В края на занятията родителите изразиха обратната си връзка като споделиха полезността от срещата.

На 30.01.2023 г. проведохме занятие на тема „Влияние на средата“ с 22-ма ученици от 6 „е“ клас в СУ „Емилиян Станев“, гр. В. Търново. То е част от поредица тренинги, които осъществяваме в това училище с ученици от 6-ти и 7-ми клас по заявка на педагогическия съветник на училището – Анани Марзъков. Заниманията, които бяхме подготвили за децата, включваха работа в групи и работа върху казус, обсъждане в голяма група. Целта бе осъзнаване на последствията от тютюнопушене и влиянието на връстниците. Включиха се в дискусия по различни въпроси, като трябваше да се поставят на мястото на героите от казуса. Срещата ни завърши с алтернативи на тютюнопушенето, които самите деца прочетоха пред своите съученици и бяха приятно изненадани от информацията.

На 02.02.2023 г. в Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания на ул. „Цветарска“ в гр. Велико Търново, проведохме тренинг на тема „Илюзия или реалност – двете лица на интернет“. Шест младежи на възраст 12-18 години участваха активно в заниманията, предизвикахме интереса им с разнообразие от игри, казус, индивидуални задачи. За да илюстрираме нагледно реалните опасности, които могат и се случват в интернет пространството, показахме на децата филм на СДВР – Столична полиция за киберпрестъпността. В дискусия след това учениците имаха възможност да споделят своите впечатления, мисли и чувства от видяното. Под формата на пъзел, който те сглобиха, споделихме с тях 11 правила за безопасност в интернет. Тази среща е част от поредица инициативи, които ще осъществим във връзка с Международния ден за безопасен интернет, който се отбелязва всяка година в началото на месец февруари.

На 03.02.2023 г. проведохме тренинг в Преходно жилище за деца от 15 до 18 години на ул. „Симеон Велики“ №3, което е част от Комплекс за социални услуги за деца „Вълшебство“, с управител Пламена Николова. Темата бе „Илюзия или реалност – двете лица на интернет“, която избрахме по повод предстоящия Международен ден за безопасен

интернет. Чрез интересни игри и занимания насочихме вниманието на четиримата младежи върху разграничаване на виртуалното и реалното, колко е важно да бъдат предпазливи, както и критични към информацията и хората в интернет пространството.

По повод Международен ден за безопасен интернет, Превантивният информационен център осъществи редица прояви. В самия ден, който тази година бе 07-ми февруари, проведохме тренинг в Кризисен център за деца жертви на трафик или пострадали от насилие, село Балван. Пет момичета на възраст 13-17 години трябваше да напишат чувствата, поведението и действията, които предизвикват у тях, когато чуят думата „тормоз“. Момичетата работиха по казус и гледаха филм на „СДВР – Столична полиция. Киберпрестъпност“, целта на който бе да ги запознае с опасностите в интернет. В края на срещата ни предложихме на младежите 11 съвета, с които да бъдат в безопасност онлайн под формата на пъзел, които трябваше сами да подредят и прочетат.

На 20.02.2023 г. по заявка на класен ръководител г-жа Ваня Рашкова, в час на класа проведохме тренинг с 18 ученици от 12 „г“ клас в Профилирана езикова гимназия „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. Велико Търново на тема „Какво ме вдъхновява – моето бъдеще. Животът е това да се стремиш“. Чрез работа по групи всеки ученик имаше възможността да сподели с останалите какъв живот се стреми да има след 10 години, както и начините за постигане на целите. В дискусиата всяка група имаше възможността да представи написаното. Забавлявах се с игра за раздвижване на ума, която им бяхме подготвили. А в края на срещата ни се проведе беседа с класа над цитата „Човек е способен да преодолее всякакви трудности по пътя към целта, ако е убеден, че в това има смисъл.“ – К. Г. Юнг.

На 27.02.2023 г. проведохме тренинг в СУ „Иван Николов Момчилов“, град Елена. 18 ученици от 8 „а“ клас участваха активно по темата „Подкрепа в трудни ситуации“. Младежите трябваше да помислят за това какво е поведението на човек при употреба на психоактивни вещества (поемане на рискове, агресивно поведение, сексуално неприемливо поведение). Обсъждахме написаното в голямата група и се получи дискусия. Няколко двойки ученици участваха в ролева игра, разигравайки ситуации, свързани с употреба на психоактивни вещества, в които единият оказва положително влияние на другия в посока прекратяване на употребата. В края на занятиято в обратната връзка стана ясно, че много от децата са били впечатлени от филма „Наркотици – разказ от другата страна на зависимостта“, който гледаха, други – от игрите и биха желали отново да ги посетим.

На 07.03.2023 г. екипът на ПИЦ проведе първо занятие с 24 ученици от 5 „а“ клас в ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, гр. Велико Търново, с класен ръководител Даниела Узунова. Темата бе „Правила на групата. Емоции и чувства“, в изпълнение на Национална програма за превенция употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 5-7 клас „Кодово име Живот“. Децата изработиха свои правила на групата. Часът продължи с поставяне на следващата задача – под съпровода на четири различни мелодии да помислят какви чувства и емоции се провокират у тях и да ги изобразят на предварително раздадени листи. След което изработиха общо табло на емоциите.

На 8.03.2023 г. един от психолозите на Центъра проведе среща с 15 родители по темите „Здравословни граници“ и „Как да въведем правила в семейството“, съвместно с г-жа Валя Лазарова, основател на „Киндиру“ Велико Търново, по покана на Академия за родители.

На 09.03.2023 г. проведохме първо занятие с 20 ученици от 5 „б“ клас в ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, гр. В. Търново, с което продължаваме дейностите по Национална програма за превенция употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 5-7 клас. Запознахме се, представихме програмата, определихме груповите правила и учениците изработиха табло на своите емоции.

На 13.03.2023 г. екип на ПИЦ проведе първо занятие с 22-ма ученици от 5 „а“ клас в ОУ „Бачо Киро“, гр. Велико Търново, с класен ръководител Андон Иванов. Темата бе „Правила на групата. Емоции и чувства“, в изпълнение на Национална програма за превенция употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 5-7 клас „Кодово име Живот“. Целта беше учениците да разберат, че всички емоции са важни и всеки има право да ги изпитва.

На 13.03.2023 г. стартира и работата ни по Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“. Доброволците към Превантивния център – Мима Райкова и Милка Боева от Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия „Ангел Попов“, гр. Велико Търново, умело проведоха първото занятие от програмата в 8 клас, специалност „Строителство и архитектура“ с 25 ученици, в същото училище.

На 14.03.2023 г. екипът на Превантивен информационен център по наркомании проведе супервизия по Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“ в 8 „а“ клас от Професионална гимназия по туризъм „Д-р Васил Берон“. Това е част от дейностите по изпълнение на Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“. Доброволците осъществиха занятието в рамките на указаното време, като те следват стриктно ръководството по програмата. На срещата присъства и педагогическият съветник на училището Бела Димитрова-Илиева, която е преминала обучение за прилагането ѝ.

На 20.03.2023 г. проведохме второ занятие с 18 ученици на тема „Общуване“ в 5 „а“ клас в ОУ „Бачо Киро“, гр. Велико Търново. Работата в малки групи предизвика интерес у повечето ученици, а тези, които успяха да се организират и разпределят помежду си дейностите, се справиха за най-кратко време с поставената задача. Във втората игра им беше трудно да спазват основното правило – да не си говорят, но въпреки това положиха старание. В дискусиата след това бяха обсъдени видовете комуникация – вербална и невербална и учениците имаха възможността да преживеят процеса на невербална комуникация като друга форма на общуване.

На 21.03.2023 г. се проведе второ занятие с 23-ма ученици от 5 „а“ клас в ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, гр. Велико Търново, което премина емоционално, тъй като учениците се впуснаха в игрите ентусиазирано. В първия модул трябваше да построят врата от сламки, което някои групи успяха да изработят доста бързо. Направиха препратка към правилата на групата – доброволна активност, сътрудничество. Във втората игра изпитаха известно затруднение и затова използваха освен жестове и мимики, и думи, за да могат да се разберат помежду си и да се съберат на отбори, а след това да се подредят и по дата на раждане.

На 22.03.2023 г. екипът на ПИЦ участва в онлайн работна среща, организирана от Кремена Йонева – главен експерт в отдел „Зависимости“ към НЦОЗА. Тя бе свързана с

изготвяне на методология за извършване на оценка на ефективност по двете Национални програми за превенция 5-7 клас и 8-11 клас.

На 23.03.2023 г. проведохме второ занятие в 5 „б“ клас в ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, гр. Велико Търново с 24-ма ученици. Разделени на малки групи, учениците трябваше да направят врата от сламки, което първоначално се оказа изненадващо, но след това се справиха. Във втората игра всеки ученик имаше разноцветна лепенка на гърба и без да си говорят, младежите трябваше да се групират по цвят, а след това имаше допълнително условие – да се подредят по дата на раждане. Децата бяха доста затруднени да използват само невербално общуване.

На 27.03.2023 г. продължи работата ни по Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“. Доброволците към превантивния център – Милка Боева и Кристиан Дуков от Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия „Ангел Попов“, проведоха второ занятие от програмата в 8 клас, специалност „Строителство и архитектура“ в същото училище с 24 ученици. Темата бе „Упражнения за опознаване и групово кохезия“ – I част. В края на занятието водещите подканиха участниците да споделят как са се чувствали по време на часа и какво им е харесало. След приключване на занятието дадохме обратна връзка на двамата доброволци и изговорихме положителните резултати, както и какво може да се подобри.

/април - юни 2023 година/

На 06.04.2023 г. проведохме трето занятие по Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества за ученици 5-7 клас „Кодово име Живот“ с ученици от 5 „б“ клас в ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, гр. Велико Търново, на тема „Самооценка“. На него присъстваха 21 ученици, класен ръководител Петя Тодорова и педагогически съветник Стефан Филипов. Целта на това занятие беше да се разбере, че всеки е важен и нужен. Участниците бяха провокирани да се замислят за различните емоции и чувства, които изпитват, и за качествата на личността, които притежават и могат да развият у себе си.

На 19.04.2023 г. доброволците Кристиан Гецов и Ивайла Иванова проведоха първо и второ занятие с 23 ученици от 8 „а“ по Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“ в СПГИ „Д-р Петър Аладжов“, гр. Велико Търново. Темите бяха „Група, правила на групата“ и „Упражнения за опознаване и групово кохезия“ – I част.

На 20.04.2023 г. проведохме трето занятие с ученици от 6 „а“ в ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, гр. Велико Търново. 24-ма ученици от класа разсъждаваха по темата „Справяне с гнева и конфликта“. В часа присъства и техният класен ръководител Полина Джамбазова. Важна част от общуването между хората и излизането от конфликтни ситуации е разбирането на всеки човек върху какво той лично има влияние. Целта на занятието беше учениците да осъзнаят полезността на общоприетите правила, желанието за работа в екип, сътрудничеството, изслушването и уважението.

На 24.04.2023 г. проведохме второ занятие с 20 ученици от 5 „д“ в ОУ „Бачо Киро“, гр. Велико Търново, на тема „Общуване“. То се провежда съвместно с училищния психолог Станимира Пенчева. В него се тренира невербалната комуникация. Целта беше да се сплоти

групата, да изживеят процеса на групова работа; участниците да изживеят процеса на невербална комуникация. В обратната връзка стана ясно, че са оценили колко важно е да общуват помежду си, откриха, че могат да го правят и чрез мимики, жестове и звуци.

На 24.04.2023 г. осъществихме супервизия, което е част от работата ни по Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“. Доброволците към Превантивния център Мима Райкова и Кристиан Дуков от Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия „Ангел Попов“, гр. Велико Търново, проведеха трето занятие от програмата в 8 клас, „Интериорен дизайн“ в същото училище с 26 ученици. Темата бе „Упражнения за опознаване и групова кохезия“ – II част.

На 24.04.2023 г. доброволците Кристиан Гецов и Ивайла Иванова от Старопрестолна професионална гимназия по икономика „Д-р Петър Аладжов“, град Велико Търново, проведеха трето занятие с 26 ученици от 8 „а“ клас от същото училище на тема „Упражнения за опознаване и групова кохезия“ – II част.

На 25.04.2023 г. в ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, гр. Велико Търново проведехме трето занятие с ученици от 5 „а“ клас. На него присъстваха 25 ученици, класен ръководител Даниела Узунова и педагогически съветник Стефан Филипov. Темата бе „Самооценка“ и е част от реализиране на Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества за ученици 5-7 клас. Целта на това занятие беше да се разбере, че всеки е важен и нужен. Участниците бяха провокирани да се замислят за различните емоции и чувства, които изпитват, и за качествата на личността, които притежават и могат да развият у себе си.

На 26.04.2023 г. нашият екип, съвместно с психолога Валентин Минков от Превантивно-информационен център по зависимости – град Плевен, проведехме обучение на училищни психолози, педагогически съветници и други училищни специалисти от градовете: Велико Търново, Свищов, Елена, Горна Оряховица и Стражица. Темата на обучението беше „Работа с деца в риск от употреба на наркотични вещества“. Участниците надградиха знанията си за видовете наркотични вещества. Лекторът информира какви са предпоставките за рисковото поведение при юношите, изясни причините и ефектите от употребата на психоактивни вещества и акцентира значението на семейството като протективен фактор. В обратната връзка в края на проведеното обучение училищните специалисти оцениха полезността на представената тема като отлична и напълно е отговорила на предварителните им очаквания. Сумата, която бе изхарчена за това обучение бе 947,01 лв. Необходимите финансови средства са от единния разходен стандарт на функция IV „Здравеопазване“, дейност „ОБСНВ и ПИЦ“, съгласно Решение №50/3.02.2022г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2022 г.

На 27.04.2023 г. в ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, гр. Велико Търново с 25 ученици от 5 „б“ клас проведехме четвърто занятие на тема „Влияние на средата“ по Национална програма за ученици 5-7 клас „Кодово име живот“. В процеса на груповата работа учениците имаха възможността да споделят и отстоят собственото си мнение, да се замислят за вредата от употребата на психоактивни вещества.

На 02.05.2023 г. проведехме четвърто занятие с 24 ученици от 5 „а“ клас в ОУ „Св. Патриарх Евтимий“. Темата беше „Влияние на средата“ и е част от Национална програма

за ученици 5-7 клас „Кодово име Живот“. Учениците имаха възможността да разсъждават върху предварително подготвен казус, който ги накара да се замислят за последиците от употребата на психоактивни вещества. Провокирани бяха да изтъкнат множеството вреди от тютюнопушенето, които обсъждаха по групи.

На 03.05.2023 г. в парк „Света гора“ проведохме среща с нашите доброволци: Мима Райкова, Кристиан Дуков – ПГСАГ „Ангел Попов“; Ивайла Иванова, Кристиан Гецов – СПГИ „Д-р Петър Аладжов“; Дария Георгиева, Теодорос Георгиев – ПГТ „Д-р Васил Берон“. Целта бе споделяне и сплотяване. Доброволците обсъдиха помежду си начина на протичане на реализирането на занятията по Национална програма за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“, какви затруднения срещат и какво им харесва по изпълнението ѝ.

На 04.05.2023 г. проведохме последно пето занятие с 25 ученици от 5 „б“ клас в ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, град Велико Търново на тема „Електронен свят“ по Национална програма „Кодово име Живот“. В края на часа младежите попълниха анкетна карта за обратна връзка. Класният ръководител Петя Тодорова и педагогическия съветник Стефан Филипов присъстваха на занятието.

На 09.05.2023 г. проведохме последно пето занятие с 26 ученици от 5 „а“ клас в ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, град Велико Търново на тема „Електронен свят“ по Национална програма „Кодово име Живот“. В края на часа помолихме учениците да попълнят анкетна карта за обратна връзка, която ще е необходима за извършване на оценка на ефективност.

На 15.05.2023 г. проведохме трето занятие по Национална програма „Кодово име живот“, с 19 ученици от 5 „а“ клас в ОУ „Бачо Киро“, град Велико Търново. Темата беше „Самооценка“, в която децата активно участваха.

На 15.05.2023 г. доброволците Кристиан Дуков и Мима Райкова проведоха трето занятие в 8 СА в ПГСАГ „Ангел Попов“, гр. Велико Търново с 26 ученици. То се провежда по Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“. Темата бе „Упражнения за опознаване и групова кохезия“ II част.

На 16.05.2023 г. в Старопрестолна професионална гимназия по икономика „Д-р Петър Аладжов“, град Велико Търново, с 24-ма ученици от 10 „а“ клас проведохме обучителен тренинг на тема „Рискове и последици от употребата на психоактивни вещества“. Нашият екип запозна учениците с това какво са психоактивните вещества, видовете и рисковете от употребата им. В края на часа младежите имаха възможността да изпробват симулационни очила за наркотици, с които трябваше да вървят в права линия и да заобикалят препятствия. С тях учениците придобиха представа за последиците от употреба на психоактивни вещества чрез преживяване.

На 18.05.2023 г. с 24-ма ученици от 6 „а“ клас в ОУ „Св. Патриарх Евтимий“ проведохме четвърто и пето занятие по Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 5-7 клас „Кодово име Живот“. Темите, които им представихме бяха: „Вземане на решение“ и „Целеполагане“. В края на петото занятие те попълниха анкета за обратна връзка. Срещите ни ще продължат през следващата учебна година.

На 19.05.2023 г. по покана на управителя на Кризисен център за деца жертви на трафик и насилие в с. Балван – г-жа Виктория Иванова, проведохме тренинг с 4 момичета на тема „Рискове и последици от употребата на психоактивни вещества“.

На 22.05.2023 г. с 18 ученици от 5 „а“ клас в ОУ „Бачо Киро“, град Велико Търново проведохме четвърто занятие по Национална програма „Кодово име Живот“. Темата, върху която работиха учениците бе „Влияние на средата“.

На 22.05.2023 г. с 18 ученици от 8 СА клас в ПГСАГ „Ангел Попов“, град Велико Търново, доброволците Кристиан Дуков и Милка Боева, със съдействието на експерти от ПИЦ и училищния психолог, проведоха четвърто занятие по Национална програма „От връстници за връстници“. Учениците разсъждаваха върху темата „Личен избор и вземане на решение“.

На 29.05.2023 г. доброволците Кристиан Дуков и Мима Райкова проведоха последното от петте последователни занятия с 25 ученици от 8 СА клас от ПГСАГ „Ангел Попов“, град Велико Търново по Национална програма „От връстници за връстници“. Темата, от която те се впечатлиха, бе „Отстояване на натиска на групата“.

На 29.05.2023 г. проведохме последното от петте поредни занятия с 20 ученика от 5 „а“ клас в ОУ „Бачо Киро“, град Велико Търново. Темата бе „Електронен свят“. Училищният психолог Станимира Пенчева е преминала практическо обучение по Национална програма „Кодово име Живот“ и затова прилага програмата заедно с нашия екип.

На 05.06.2023 г. със съдействието на училищния психолог г-жа Станимира Пенчева проведохме трето занятие на тема „Самооценка“ с 18 ученици от 5 „д“ клас в ОУ „Бачо Киро“, гр. Велико Търново.

На 06.06.2023 г. заедно с училищния психолог г-жа Станимира Пенчева проведохме четвърто занятие с 15 ученици от 5 „д“ клас на ОУ „Бачо Киро“, град Велико Търново. Темата, върху която работиха, бе „Влияние на средата“.

На 07.06.2023 г. се състоя награждаване на 15 деца и младежи от 7 до 18 г., участвали в конкурс на тема „Формула за щастие в моя детски свят“ по повод отбелязване на Международен ден на детето. Право на участие в конкурса имаха всички желаещи деца, посещаващи Центрове за работа с деца и младежи, на територията на Община Велико Търново. Идеята за организиране на конкурса беше деца от различни възрасти да представят своето виждане за щастие и алтернативи за пълноценно прекарване на свободното време, далеч от мобилни устройства и вредни субстанции. Творбите им бяха оценявани в три възрастови групи, като участие взеха деца от седем центъра за работа с деца и младежи – с. Самоводене, с. Шемшево, с. Пчелище, с. Ново село, с. Малки чифлик, с. Ресен и с. Присово. Наградите връчи г-жа Росица Димитрова – Директор на Дирекция „Социални дейности и здравеопазване“.

В периода 08-09.06.2023 г. посрещнахме колеги от Общински съвет по наркотични вещества – град Разград, заедно с техни доброволци. Общият брой на участниците, заедно с доброволците към нашия Център беше 30. Целта бе обмяна на опит, знания и добри практики между тях. В първия ден от обучението доброволците участваха в игри за запознаване „Доброволчеството през моите очи“, работа по групи и състезателна игра-викторина, а във втория ден проведохме организирано посещение на парк „Мини България“ – парк на миниатюрите във Велико Търново и на Мултимедиен посетителски център

„Царевград Търнов“, което е част от дейностите по Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“. Общата сума, която бе изразходвана за този период бе 806,00 лв. Необходимите финансови средства са от единния разходен стандарт на функция IV „Здравеопазване“, дейност „ОБСНВ и ПИЦ“, съгласно Решение №50/3.02.2022г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2022 г.

На 12.06.2023 г. проведохме последното от петте поредни занятия с 20 ученици от 5 „д“ клас в ОУ „Бачо Киро“, град Велико Търново. Темата бе „Електронен свят“. В края на часа те попълниха анкета за обратна връзка.

На 14.06.2023 г. заедно с Ивайла Иванова – доброволец от 10 "в" клас, проведохме четвърто и пето занятие с 22 ученици от 8 "а" клас в Старопрестолна гимназия по икономика "Д-р Петър Аладжов", гр. Велико Търново. Темите, по които работиха учениците бяха "Личен избор и вземане на решение" и "Отстояване на натиска на групата". В тях акцент бе поставен върху провокиране на критичност у младежите и трениране на уменията им за взимане на решение. В края на часа бяха попълнени анкетни карти, част от задължителната документация по Програмата.

На 14.06.2023 г. проведохме среща с трима родители на ученици от 6 "а" клас в ОУ "Паτριарх Евтимий", гр. Велико Търново. Темите за "Лични граници" и "Степен на самостоятелност-контрол и грижа" вълнуваха родителите и те имаха възможност да споделят своите мисли и чувства в защитена и подкрепяща среда, каквато е Превантивният център. Те оцениха полезността на срещата като отлична, заявиха желание за следващи срещи и предложиха актуални теми.

На 16.06.2023 г. посетихме Защитено жилище за лица с умствена изостаналост 1 и 2, град Дебелец, където проведохме тренинг на тема "Рискове и последици от употребата на психоактивни вещества" с 14 възрастни потребители. Чрез игри ги въведохме в темата като те своевременно задаваха своите въпроси. Заедно изведохме опасностите, които могат да възникват в различни рискови ситуации. В края на срещата всеки имаше възможността чрез симулационни очила да придобие представа за последиците от употребата на психоактивни вещества.

По повод 26 юни – Международен ден за борба със злоупотребата и нелегалният трафик на наркотични вещества, Превантивен информационен център по наркомании и Община Велико Търново подготвихме тематично събитие в парк „Дружба“ във Велико Търново под надслов „Предизвикай себе си“. Поради метеорологичните условия събитието бе отменено за 05.07.2023 г. Необходимите средства за провеждане на събитието бяха в размер на 1742,92 лв. и са от единния разходен стандарт на функция IV „Здравеопазване“, дейност „ОБСНВ и ПИЦ“, съгласно Решение №50/3.02.2022г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2022 г.

В периода 28-30 юни 2023 г., екипът на Превантивен информационен център взе участие в XVII Национална конференция по проблемите на превенцията на употребата и злоупотребата с наркотиците, която се проведе в град Перник. Организатори на Конференцията бяха Секретариатът на Националния съвет по наркотични вещества и Общински съвет по наркотични вещества град Перник. Тя се реализира със съдействието на Националния център по обществено здраве и анализи и Регионална здравна инспекция Перник. Участници в Конференцията бяха Общинските съвети по наркотични вещества и

Превантивно-информационните центрове към тях. В тези дни бяха споделени добри практики и обсъдени актуални въпроси, свързани с по-ефективната работа на съветите.

/юли - септември 2023 година/

На 04.07.2023 г. в Център за работа с деца и младежи с. Шемшево, с уредник Теодора Денева проведохме тренинг с 20 деца на възраст от 7 до 20 години. Темата, върху която работиха беше „Рисково поведение. Алтернативи“. Те се включиха в разиграването на ролева игра, в която трябваше да отстояват собственото си мнение под натиска на групата. В края на тренинга всеки имаше възможността да мине по определен маршрут, като предварително е сложил симулационни очила за алкохол и наркотици. Чрез тях децата успяха да се замислят за последиците от използването на наркотици през преживяното.

На 05.07.2023 г. след предварителна уговорка между председателя и уредник Елиноор Джорджина, в Център за работа с деца и младежи с. Ново село – клуб ЗИЗУ, проведохме тренинг на тема „Рисково поведение. Алтернативи“. 10 деца на възраст от 7 до 17 години работиха в групи по казус, влизаха в различни роли, оказвайки натиск и отстоявайки му. В края на срещата всеки имаше възможността да изпробва симулационни очила за наркотици и алкохол, осъзнавайки негативния ефект от употребата на психоактивни вещества.

На 05.07.2023 г. Община Велико Търново и Превантивен информационен център по наркомании отбелязаха 26-ти юни – Международен ден за борба със злоупотребата и нелегалния трафик на наркотични вещества. По този повод проведохме тематично събитие под надслов „Предизвикай себе си“, което се състоя в парк „Дружба“. Събитието имаше за цел да повиши осведомеността на младите хора за това колко е важен активният начин на живот, да ги насърчи да се движат повече, да ги насочи към възможните решения на един от най-сериозните проблеми, заплашващи здравето – застоелият начин на живот, както и да им представи алтернативи за пълноценно прекарване на свободното време. Участниците в събитието се включиха в индивидуални и отборни игри, направиха изделия в кътове за арт дейности. Предизвикаха себе си и в играта „Плетеница“, в която откриваха психоактивни вещества. Всеки включил се в различните активности получи награда. Събитието завърши с тренировка на открито, организирана от представители на Спортен клуб по ориентиране „Браун тим“ Велико Търново и беше водена от състезатели на националния отбор по ориентиране на България.

На 09.08.2023 г. проведохме тренинг с 10 деца на възраст 7-17 години в Център за работа с деца и младежи с. Балван, с уредник Венка Станчева. Темата бе „Рисково поведение. Алтернативи“. Децата с интерес се включиха в ролева игра – примерна ситуация за отстояване на натиск, игра със зар „продължи изречението“, игра със симулационни очила и игра с водни балони.

На 11.08.2023 г. по повод Международен ден на младежта, който се отбелязва на 12-ти август, се срещнахме с 11 деца на възраст 12-16 години от Център за работа с деца и младежи, с. Беляковец. Темата, върху която работихме с тях беше „Рисково поведение. Алтернативи“. Подрастващите ни провокираха с въпроси, на които ние отговоряхме и така се оформи полезна дискусия.

На 14.08.2023 г. проведохме тренинг с 11 подрастващи от Център за работа с деца и младежи в с. Ресен, с уредник Милка Петрова. Деца на възраст 7-14 години работиха по темата за рисковото поведение. Темата за енергийните напитки пък се оказа непозната за

повечето от децата, които бяха там. Чрез игри и информация ние ги запознахме с вредите от тях и с други психоактивни вещества, както и с това колко е важно да отстояват собствено мнение пред приятелите си. Чрез симулационни очила за алкохол и наркотици успяха да придобият представа за част от множеството нежелани и неприятни ефекти, които психоактивните вещества оказват.

На 16.08.2023 г. по покана на г-жа Елеонора Димитрова – здравен медиатор в гр. Златарица, запознахме 15 подрастващи с видовете психоактивни вещества и последиците от употребата им. Младежи на възраст 13-18 години работиха по казус, който развива критичното мислене и извеждането на аргументи за вземане на решение. В ролева игра по техен сценарий тренираха умения за отстояване на натиска на групата. В края на срещата изпробваха симулационни очила за алкохол и наркотици, след което се оформи дискусия, а в нея изразиха доводите си „за“ и „против“ употребата на тези вещества.

На 07.09.2023 г. се проведе работна среща в ОДМВР гр. Велико Търново между Десислава Йорданова - председател на Превантивен информационен център; инж. Розалия Личева - Началник на Регионално управление на образованието; Алина Дерменджијева – секретар на Местна комисия за борба с трафик на хора; Ивелин Иванов – Инспектор за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни в сектор „Противодействие на криминалната престъпност“; Марияна Христова – старши експерт, говорител на ОДМВР; Свилен Първанов – сектор „Криминална полиция“ при РУ В. Търново; ст. инспектор Симеон Трифонов – началник група в сектор „Противодействие на криминалната престъпност“, отдел КП при ОДМВР. Тя бе по повод предстоящо реализиране на Национална програма „Предпазване на младите хора от престъпления“. С цел недопускане извършването на престъпления или въвличането на младежи в такива, Министерство на вътрешните работи предприе инициатива за разработване на програмата, с целева група – ученици от 12-ти клас. Тя ще бъде реализирана в цялата страна, за да бъдат обхванати младежите на прага на новия етап от живота им. В програмата са включени следните теми: 1. „Превенция на трафик на хора“; 2. „Превенция на употребата на наркотични вещества“; 3. „Превенция на престъпления против собствеността“ и 4. „Превенция на престъпления и виктимизация с използване на информационни-комуникационни технологии“.

/октомври - декември 2023 година/

На 02.10.2023 г. се проведе работна среща в Областна дирекция на МВР гр. Велико Търново между Десислава Йорданова, председател на Превантивен информационен център, Гергана Маринова от Детска педагогическа стая и Ивелин Иванов, инспектор за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни в сектор противодействие на криминалната престъпност, относно създаване на организация за обмен на информация във връзка с насочване на установени малолетни и непълнолетни лица от полицейските органи към Превантивен информационен център за извършване на адекватна консултация и насочване за лечение.

В периода 02-20.10.2023 г. председателят организира сформирание на доброволчески клубове по Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в

училищна среда за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“. Предстои да бъдат обучени и да реализират програмата в своите училища.

На 04.10.2023 г. в СУ „Цветан Радославов“ гр. Свищов, част от екипа на ПИЦ проведе тренинг с 21 ученици от 6 „а“ и 6 „б“ клас. В него присъстваха педагогическият съветник на училището Марина Милинова, по чиято покана бяхме там, както и класните ръководители на двата класа. Темата, която представихме пред учениците беше „Превенция на употребата на психоактивни вещества. Последници“. Учениците гледаха филм, след което в дискусиа им разяснихме факти за различните видове наркотични вещества. От тях най-голям интерес предизвика райският газ, за който бяхме подготвили казус. Чрез работа в малки групи децата успяха да изведат негативните последици от използването му. В края на срещата ни всеки ученик имаше възможността да изпробва симулационни очила за наркотици. С тях младежите усетиха неадекватното възприятие на цветове, форми и пространство.

На 05.10.2023 г. проведохме надграждащо обучение на осем доброволци от училища в област Велико Търново. Те тренираха умения и споделяха опит със своите връстници по Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“. Проиграхме с тях занятията за 9-ти клас, които ще прилагат през тази учебна година. На срещата присъстваха и част от училищните специалисти, които са преминали обучение по програмата и също я реализират.

Световният ден на психичното здраве ежегодно се отбелязва от екипа на Превантивен информационен център по наркомании на 10 октомври. Тази година гостувахме в град Горна Оряховица, където раздадохме 60 сърца с послания за позитивен начин на живот на хора от 16 до 75 годишна възраст, изработени лично от нас. На видно място на площад „Георги Измирлиев“ гр. Горна Оряховица, разположихме съвети за по-добро психично здраве. Жителите на града имаха възможност да направят скрининг на емоционалното си състояние, чрез различни проективни методики. В този ден раздадохме информационни брошури и рекламни материали с логото на Центъра.

В същия ден по покана на Общински съвет по наркотични вещества гр. Габрово, екипът на Превантивния център взе участие в семинар на тема „Подходи за справяне с автоагресията и травматичните преживявания в юношеството“. Специален гост-лектор бе проф. д-р Севджихан Елюбова – професор по психология на развитието в детска и юношеска възраст, специалист по клинична психология и психодиагностика на нарушенията в детското развитие. В този семинар придобихме нови знания в сферата на детската психика и бяха представени ценни практични методи и форми за справяне с автоагресивните прояви при деца и юноши.

На 12.10.2023 г. проведохме тренинг с 22-ма ученици от 5 „г“ клас в СУ „Емилиян Станев“, гр. Велико Търново на тема „Превенция на употребата на психоактивни вещества. Последници“. Подрастващите работиха в малки групи по казус, свързан с влиянието на тютюнопушенето върху отношенията между приятели. В него те изведоха причини, последици и рискове от тютюнопушенето. Нагледно представихме пред учениците негативните последици от употребата на най-достъпните психоактивни вещества с помощта на експеримент. В няколко чаши поставихме кола, енергийна напитка, кафе, пепел от цигари и вода, като във всяка чаша пуснахме по няколко бели червеи. В края на часа

учениците установиха, че най-бързо негативно действие върху жизнените функции е предизвикала пепелта от цигари, а най-дълго оцеляха тези във водата.

На 18.10.2023 г. се проведе среща с трима родители на ученици от 7 "а" клас от ОУ "Св. Патриарх Евтимий", гр. В. Търново. Темата на тренинга беше "Проблеми и ресурси-промяна на гледната точка. Ценности". Родителската среща е част от Националната програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 5-7 клас "Кодово име живот". По време на тренинга родителите успяха да споделят факти от техния личен живот, страховете и притеснения си, свързани с предстоящата смяна на училище и нова среда. В края на срещата попълниха анкети за обратна връзка.

На 19.10.2023 г. в СУ „Ем. Станев“, гр. Велико Търново, проведохме тренинг с 20 ученици от 6 „б“ клас на тема „Превенция на употребата на психоактивни вещества. Последници“. Те работиха в малки групи по казус, свързан с тютюнопушенето, след което изведоха негативните за здравето последици. Под формата на дискусия бяха засегнати и други видове психоактивни вещества.

На 20.10.2023 г. в хотел „Елена“, гр. В. Търново се проведе младежки форум по проект към Министерството на младежта и спорта, в който нашият екип взе участие. Събитието събра младежи и ученици от училищата в общината, за които темата „Не на зависимостите“ се оказва необходима. Форумът беше осъществен от специалисти – психолог и юрист, които под формата на дебати и ролеви игри, проведоха приятелска среща с младежите.

В СУ „Данко Церковски“, гр. Полски Тръмбеш на 23.10.2023 г., по покана на училищното ръководство посетихме 8 „а“ клас. Темата на тренинга беше „Личен избор и вземане на решение“, по която 21 ученици работиха и вземаха активно участие.

На 25.10.2023 г. проведохме среща с 4-ма родители на ученици от 9-ти класове в ПГСАГ „Ангел Попов“, гр. Велико Търново, която е част от дейностите по Национална програма за превенция употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“. Педагогическият съветник на училището също присъства и участва активно. В края на срещата, участниците споделиха, че сме отговорили напълно на предварителните им очаквания и са научили нови начини в общуването със своите деца, тъй като темата, която им представихме беше „Общуване с пораснали деца“.

В периода 25-26.10.2023 част от екипа присъства на обучение в гр. София на тема „Основи и специфики на онлайн консултирането чрез чат и имейл в областта на зависимостта към психоактивни вещества, употребата им и превенцията“, организирано от Сдружение „АРЗ Солидарност“.

На 26.10.2023 г. в офиса на ПИЦ гостуваха представители на Сдружение „Рето-Надежда“. През 2000 г. „Рето-Надежда“ е официално регистрирано в Софийския градски съд като сдружение с нестопанска цел. Всички членове са доброволци и/или бивши наркозависими. Момчетата, с които се запознахме също бяха такива. Те подпомагат физическата и социална интеграция, чрез оказване на безвъзмездна морална, културна, материална и духовна помощ на лица, предимно зависими.

На 30.10.2023 г. се срещнахме с 14 студенти от втори до четвърти курс в специалностите „Предприемачество в социалната сфера“ и „Социални дейности“ и техния преподавател д-р Янка Павлова. Запознахме ги отблизо с дейността ни, която включва

провеждане на тренинги с ученици, родители, реализиране на обучения, работа по Национални превантивни програми и консултиране на лица, нуждаещи се от нашата помощ. В края на срещата, студентите имаха възможност да задават своите въпроси, които преминаха в дискусия.

На 08.11.2023 г. в офиса на Превантивен информационен център, екипът се срещна с Гургана Маринова Инспектор в Детска педагогическа стая на ОДМВР, относно съвместна работа с нея по Механизъм за превенция и противодействие на разпространението и употребата на наркотични вещества в училищата. Председателят съгласува предварително изготвен график по училищата и бе договорена предстоящата ни съвместна работа.

На 09.11.2023 г. проведохме въвеждащо обучение на 12 нови доброволци по Национална програма за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“. Запознахме младежите с видовете психоактивни вещества, последствията от тяхната употреба, какво е зависимост и етапи на формирането ѝ. Работиха по групи, участваха в ролеви игри, гледаха филми. Споделихме с тях своя опит с останалите ни доброволци и обсъдихме добри практики. След като преминаха обучителния тренинг, те ще бъдат „посланици“ на здравословен начин на живот без зависимости и ще прилагат програмата в своите училища. Доброволците се ползват с доверието на своите връстници и влияят убедително на нагласите им спрямо експериментирането с алкохол, цигари и наркотици.

На 10.11.2023 г. председателят се срещна с Ивелин Иванов, инспектор за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, относно създаване на организация за провеждане на беседи и лекции в училища по темата „Наркотици“ в рамките на Национална програма „Работа на полицията в училищата“. Инспектори на Детска педагогическа стая съвместно с експерти от Превантивен информационен център трябва да изготвят график за провеждане на беседи и дискусии с ученици и родители за превенция на употребата и разпространението на наркотични вещества в рамките на учебната 2023-2024 година.

На 13.11.2023 г. проведохме тренинг с 26 ученици от 9 „г“ клас в Профилирана езикова гимназия „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. Велико Търново. Темата, по която работиха бе „Превенция на употребата на психоактивни вещества. Рискове и последици“. Работата по групи донесе нови знания и емоции на младежите и ги накара да се замислят по въпроси, свързани с предпазване от употребата на вредни субстанции. В края на часа, на учениците бе представен кратък видео материал, който развълнува и онагледя последиците от употребата на психоактивни вещества.

В същия ден в ОУ „Бачо Киро“, гр. Велико Търново, с 14 ученици от 6 „д“ клас проведохме първо занятие на тема „Рисково поведение. Алтернативи“ по Национална програма за ученици 5-7 клас „Кодово име живот“. Разделихме класа на групи, като всяка от тях разсъждава върху причини за проблем на един млад човек. Участниците трябваше да помислят за стъпки за разрешаване на проблема, т.е. негови алтернативи. В края на часа учениците попълниха анкетна карта.

Отново в този ден член на екипа на ПИЦ подпомогна доброволците - Кристиан Дуков и Милка Боева при провеждането на първо занятие за 9 СА клас в ПГСАГ „Ангел Попов“, гр. Велико Търново по Национална програма за превенция употребата на психоактивни вещества в училищна среда на ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“ с 24-ма ученици. Учениците работиха по темата „Възрастта като

предизвикателство – въпросите, които ни вълнуват“. Целта на тренинга беше те да се разделят по групи в определена възрастова група и кооперирайки се да изведат визията, въпросите и интересите им.

На 14.11.2023 г. проведохме първо занятие с 22-ма ученици в 7 „а“ клас в ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, гр. Велико Търново по Национална програма за превенция употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 5-7 клас „Кодово име Живот“. Темата, по която работиха бе „Вземане на решения. Здравословен начин на живот“. Разделихме учениците на малки групи, като имаха за задача да изведат проблеми от ежедневието си, след което разсъждаваха по възможните решения, положителните и отрицателните последици от прилагането им. В края на часа попълниха анкетна карта.

На 16.11.2023 г. по повод Международния ден без тютюнопушене, който отбелязваме всяка година в третия четвъртък на месец ноември, проведохме тренинг с 22-ма ученици от 7 „а“ клас в СУ „Емилиян Станев“, гр. Велико Търново. Темата бе „Превенция на употребата на психоактивни вещества“. По време на часа обсъдихме кои наркотични вещества са легални и кои не, и как влияят върху поведението на човек. А в края му доброволци представиха някои от обсъжданите ситуации чрез ролева игра.

На 17.11.2023 г. във връзка с утвърден от Министерство на образованието и науката Механизъм за повишаване на капацитета на педагогическите специалисти за подобряване на сигурността на средата в училище посредством предотвратяване на разпространението и употребата на наркотични вещества, проведохме тренинг със 17 ученици от 9 клас в СУ „Владимир Комаров“, гр. Велико Търново на тема „Превенция на употребата на психоактивни вещества. Рискове и последици“.

На 20.11.2023 г. по темата за „Превенция на употребата на психоактивни вещества. Рискове и последици“ разсъждаваха 27 ученици от 9 „а“ клас на ПЕГ „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. Велико Търново. В хода на часа бяха разделени на малки групи и имаха за задача сами да изведат влиянието на различните вещества върху човека и по какъв начин могат да повлияят на приятел, който е употребяващ. В края на срещата им бе представен видеоматериал, който показва другата страна на зависимостта. Учениците го изгледаха с интерес, след което зададоха своите въпроси към специалистите от ПИЦ.

В същия ден проведохме първо занятие по Национална програма за ученици 5-7 клас „Кодово име живот“ с 16 деца от 6 „а“ клас в ОУ „Бачо Киро“, гр. Велико Търново. Темата на срещата ни беше „Рисково поведение. Алтернативи“. Учениците изведоха някои от проблемите на един млад човек и с какво рисково поведение го свързват. Чрез дискусия бяха споделени алтернативи за справяне с това поведение. В края на часа те попълниха анкетна карта.

На 20.11.2023 г. член на екипа на ПИЦ подпомогна процеса в занятие 2 по Национална програма “От връстници за връстници” 8-11 клас в ПГСАГ ”Ангел Попов”, гр. Велико Търново, водено от доброволците Кристиан Дуков и Мима Райкова, с 22-ма ученици от 9 СА клас. Темата на тренинга беше “Употреба на ПАВ. Критичност към употребата“ - част I. Учениците бяха разделени на групи и всяка една от тях трябваше да обобщи и изобрази своите мисли и емоции, които е породил филмът “Пилето”.

По покана на ръководството на СУ „Ем. Станев“ ”, гр. Велико Търново на 21.11.2023 г. проведохме тренинг с 24-ма ученици от 4 „а“ клас и техния класен ръководител Силвия Ганева на тема „Безопасен интернет-какво трябва да знаем“. Учениците гледаха видео урок

„Как да реагираме на онлайн тормоз“ от образователната платформа „Уча се“. В дискусията обсъдихме с тях как да се чувстваме безопасно в онлайн среда, как да реагираме, в случай че станем обект на онлайн тормоз и какви рискове крият социалните мрежи. Малките ученици споделиха коя е любимата им социална платформа/мрежа, а в края на часа заедно обсъдихме правила за безопасност в нея.

На 23.11.2023 г. по покана на ръководството на ОУ "Димитър Благоев" ", гр. Велико Търново проведохме среща с родители на ученици от пети, шести и седми клас. Срещата беше във връзка с прилагане на Механизъм за повишаване на капацитета на педагогическите специалисти за подобряване на сигурността на средата в училище посредством предотвратяване на разпространението и употребата на наркотични вещества и в изпълнение на заповед на Министъра на образованието и науката. На нея присъстваха около 70 родители и педагогически специалисти, директорът на училището Надя Владимирова и педагогическият съветник Силвия Караиванова, които съдействаха по време на организацията. Темата на срещата беше "Видове психоактивни вещества, превенция, рискови и защитни фактори". Екипът ни запозна родителите с дейността на Превантивен информационен център, с видовете психоактивни вещества, с рискови и защитни фактори, свързани с употребата им, с конкретни насоки по какво могат да разпознаят, ако децата им употребяват психоактивни вещества. В края на срещата те имаха възможност да задават своите въпроси, на които специалистите от центъра отговориха.

Продължаваме провеждането на тренинги в СУ „Владимир Комаров“, гр. Велико Търново във връзка с Механизъм за повишаване на капацитета на педагогическите специалисти за подобряване на сигурността при употреба и/или разпространение на наркотични вещества. На 24.11.2023 г. се срещнахме с 11 ученици от 10 клас, с които си поговорихме за „Рискове и последици от употребата на психоактивни вещества“.

На 28.11.2023 г. проведохме второ занятие по Национална програма за превенция употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 5-7 клас „Кодово име Живот“ с 20 ученици от 7 „а“ клас в ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, гр. Велико Търново. Темата бе „Самооценка“, в която децата написаха няколко положителни думи за свой съученик. В края на часа всеки нарисова автопортрет и разказа повече за себе си. Дейностите повлияха положително върху самооценката на младежите.

На 29.11.2023 г. психолог от Центъра проведе среща с 5 родители на тема „Защо лъжат децата“ по покана на КиндиРу Велико Търново и „Академия за родители“, която се проведе в тяхната зала. В нея бяха поставени въпросите кога и защо възниква лъжата, както и какво да правим в ситуации, в които децата ни лъжат. Присъстващите родители имаха възможността да задават своите въпроси по темата.

По покана на ОУ „Христо Ботев“ с. Ресен, на 30.11.2023 г. проведохме тренинг с 24 ученици от шести и седми клас на тема „Психоактивни вещества-какво знаем и какво пропускаме“. Той е в изпълнение на Механизъм за повишаване на капацитета на педагогическите специалисти за подобряване на сигурността на средата в училище посредством предотвратяване на разпространението и употребата на наркотични вещества. Информирахме учениците, относно това какво са психоактивните вещества и до какво може да доведе употребата на някои от тях. Те работиха по кръстословица, след което дискутирахме въздействието и последиците от употребата им.

На 30.11.2023 г. проведохме тренинг в СУ „Владимир Комаров“ в гр. Велико Търново, който бе на тема „Превенция на зависимости“. 24 ученици от седми клас бързо преодоляха притеснението си и се отпуснаха да говорят по темата за психоактивните вещества. В малки групи работихме както за сплотяване на младежите, така и по въпросите за въздействието на различни вещества върху организма на човек. След представен от нас кратък видеоматериал, децата имаха възможност да изкажат своето мнение и да споделят чувствата, които е предизвикала срещата с нас. Тези срещи са част от Механизъм за повишаване капацитета на педагогическите специалисти за подобряване на сигурността на средата в училище, посредством предотвратяването на разпространението и употребата на наркотични вещества.

На 04.12.2023 г. инспектор на Детска педагогическа стая съвместно с експерти от ПИЦ проведохме беседа в ПГСАГ „Ангел Попов“ с 50 ученици от 8 СА клас и 8 ТС клас. Срещата бе във връзка с провеждане на общ механизъм за превенция и противодействие на разпространението и употребата на наркотични вещества в училищата в рамките на Национална програма „Работа на полицията в училищата“.

В този ден доброволецът към ПИЦ - Кристиан Дуков проведе трето занятие по Националната програма за превенция употребата на психоактивни вещества 8-11 клас „От връстници за връстници“, в 9 СА клас на ПГСАГ "Ангел Попов" с 23-ма ученици, по темата „Употреба на ПАВ. Критичност към употребата“, а член на екипа на Центъра подпомогна процеса в часа. Учениците работиха в малки групи като обсъждаха оптимистичен, песимистичен и реалистичен вариант, по който може да се развие животът на тийнейджър, употребяващ психоактивни вещества.

В периода 06-07.12.2023 г. проведохме обмяна на опит и културно мероприятие с доброволци по Национална програма за превенция употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“. На 06.12.2023 г. заедно с 10 доброволци към Превантивен информационен център по наркомании отпътувахме за гр. Габрово, където посетихме музей „Дом на хумора и сатирата“. Впоследствие проведохме общи дейности с доброволци към Превантивния информационен център в гр. Габрово и резиденти, преминали успешно лечение от зависимост в Терапевтичен център „Свети Илия“. Поканени бяхме в преходното жилище на Фондация "Общност в помощ на зависимите", където преминава втория етап на възстановяването на зависимите - ресоциализацията им в обществото. Председателят на Общинският съвет по наркотични вещества – Габрово проведе опознавателна игра, в която се включиха всички. Целта ѝ бе да сплоти малките групи, на които се бяха разделили, като открият какво ги обединява помежду им. По време на срещата преминалите лечение мъже и жени разказаха личния си опит по пътя на зависимостта и борбата. Споделиха причините, поради които са прибегнали към употребата на различни психоактивни вещества, както и трудностите, през които са преминали, опитвайки се да се излекуват. Младежите имаха възможността да им задават въпроси, след което им благодариха за откровеността и гостоприемството. В края на деня проведохме дейности за сплотяване и обратна връзка от преминалия ден. Всеки от доброволците на ПИЦ изрази своите впечатления, въпроси и мнение. Повечето от тях споделиха, че са искали да имат повече време, в което да опознаят доброволците от гр. Габрово, но им е била изключително полезна срещата с хората от преходното жилище. На

07.12.2023 г. посетихме Интерактивен музей на индустрията. Общо средства, изразходвани за обмяната на опит и културното мероприятие са в размер на 1300,61 лв.

На 11.12.2023 г. в ПГСАГ „Ангел Попов“, гр. Велико Търново с 48 ученици от 8 ИД клас и 8 АРГ клас проведохме беседа с инспектор от Детска педагогическа стая към ОДМВР във връзка с Механизъм за превенция и противодействие на разпространението и употребата на наркотични вещества в училищата в рамките на Национална програма „Работа на полицията в училищата“.

В този ден част от екипа, заедно с доброволецът към ПИЦ – Ивайла Иванова, проведоха първото от петте занятия с 25 ученици от 9 „а“ клас по Национална програма за превенция употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“ в Старопрестолна професионална гимназия по икономика „Д-р Петър Аладжов“ в гр. Велико Търново. Темата на занятието бе „Възрастта като предизвикателство – въпросите, които ни вълнуват“.

На 12.12.2023 г. продължи работата ни с тренинг с 23-ма ученици от СУ „Ем. Станев“, гр. Велико Търново. Темата, по която работихме с 4 „б“ клас и техния класен ръководител Ивелина Георгиева бе „Безопасен интернет – какво трябва да знаем“. След като изгледахме видео урока „Как да реагираме на онлайн тормоз“ от образователната платформа "Уча се“, заедно изведохме най-важните правила за ползване на социални мрежи, с които бихме се чувствали в безопасност в онлайн среда и как да реагираме ако станем обект на онлайн тормоз.

В периода 14-15.12.2023 г. в гр. Стара Загора се проведе работна среща с представители на Общински съвети по наркотични вещества и Превантивно-информационните центрове към тях, на която присъстваха председателят и един от психолозите на ПИЦ-Велико Търново. Организатори на срещата бяха Секретариата на Националния съвет по наркотични вещества и Общински съвет по наркотични вещества Стара Загора. Дискутиран бе Механизъм за противодействие на разпространението и употребата на наркотични вещества в училище, изготвен от ГДНП и МОН. Бяха обсъдени дейности по Национална превантивна програма „Предпазване на младите хора от престъпления“, съвместно с ОДМВР, МКБГХ и МКБППМН и осъществяване на дейности по превенция намаляване търсенето и предлагането на наркотични вещества в училищна среда съвместно с Детска педагогическа стая.

На 18.12.2023 г. част от екипа на ПИЦ подпомогнаха процеса в занятие 2 по Национална програма за превенция употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас “От връстници за връстници” в СПГИ “Д-р Петър Аладжов”, гр. Велико Търново водено от доброволеца Ивайла Иванова, с 24 ученици от 9 “а” клас. Темата на тренинга беше “Употреба на ПАВ. Критичност към употребата - част I”. Учениците бяха разделени на групи и всяка една от тях трябваше да обобщи и изобрази своите мисли и емоции, които е породил филма “Пилето”.

На 18.12.2023 г. в ПЕГ „Проф. д-р Асен Златаров“ гр. Велико Търново, съвместно с Гергана Маринова, инспектор Детска педагогическа стая към ОДМВР проведохме беседа. Срещата ни бе с 52 ученици от 8 „а“ клас и 8 „б“ клас в два поредни часа. Инициативата е във връзка с Механизъм за превенция и противодействие на разпространението и употребата на наркотични вещества в училищата в рамките на Национална програма „Работа на полицията в училищата“.

През годината в Превантивния център са проведени общо 25 психологически консултации: 6 психологически консултации с 2 непълнолетни деца, отглеждани в семейства; 6 психологически консултации с 2 непълнолетни деца, настанени в Център за настаняване от семеен тип; 4 психологически консултации с пълнолетна жена и 9 психологически консултации с родители.

В края на 2023 г. екипът на Превантивния център е съставен от петима специалисти, работещи по проблемите на превенцията на употребата и злоупотребата с психоактивни вещества и зависимости.

Периодично публикуваме актуална информация, относно психоактивни вещества и вредата от тях, както снимки и кратка информация за проведените от нас дейности и инициативи в страницата на Превантивен информационен център по наркомании във фейсбук.

Изготвил:

Десислава Йорданова

Председател на Общински съвет по наркотични вещества

Съгласувал:

Росица Димитрова

Директор на Дирекция „Социални дейности и здравеопазване”

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ ПО НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА за 2024 година

Планът за действие обхваща 2024 година, в рамките на която ще бъдат реализирани конкретни дейности за ограничаване злоупотребата с наркотични вещества на територията на област Велико Търново. Изпълнението на Плана за действие подлежи на ежегоден отчет. Планът за действие и финансовите ресурси необходими за неговото обезпечаване се актуализират при необходимост.

Принципи на Плана за действие

Информация – посланията за психоактивните вещества (ПАВ) трябва да бъдат обективни и да информират обществото за реалните ефекти и опасности относно зависимостта към всички ПАВ – легални и нелегални;

Превенция – превенцията, насочена главно към младите хора, трябва да утвърждава здравословен начин на живот и да цели промяна в нагласите към отговорно и нерисково поведение;

Обучение – обучението на екипи и професионалисти по проблемите на зависимостите осигурява устойчивост и ефективност на превантивните и лечебни програми, както и висока мотивираност на специалистите, които участват в тях;

Координация и сътрудничество – установяване на ефективно взаимодействие, сътрудничество и координация на действията между общинските органи, неправителствените организации и гражданското общество за постигане на целите на плана. Подобряване взаимодействието и сътрудничеството между общинските органи, които са ангажирани в борбата срещу наркотиците;

Международни дейности – да се осигурят условия за информационен и методологически трансфер на водещи съвременни подходи в превенцията, лечението, рехабилитацията и намаляване на здравните щети. Разширяване на сътрудничество с международни организации и други държави с цел усвояване на техния опит и въвеждане на нови практики;

Ограничаване на трафика и разпространението – приоритетите на полицията освен ограничаване на трафика и разпространението, включват и участие в превенция на търсенето. Това е съществен елемент от усилията за изграждане на една нова, по-органично интегрирана в обществото и по-силно ангажирана с неговите проблеми полиция.

Основни цели на Плана за действие

Ограничаване въвличането на нови хора в употребата и злоупотребата с психоактивни вещества;

Преодоляване на социалната изолация на зависими;

Ограничаване на рисковото поведение и на здравните и социални щети;

Управление, координация, институционално укрепване и сътрудничество;
Ограничаване на предлагането на наркотични вещества в област Велико Търново;
Повишаване информираността на обществото за дейността на полицията за намаляване предлагането на наркотични вещества.

Целеви групи

Деца и младежи, обхванати от образователната система;
Деца и младежи, необхванати от образователната система;
Родители на деца и младежи;
Лица, зависими към наркотични вещества и техните близки;
Лица, лишени от свобода;
Високорискови групи;
Общопрактикуващи лекари, социални работници, училищни педагози;
Неправителствени организации, занимаващи се с проблемите на наркоманиите.

Институционална рамка и органи за реализиране

Община Велико Търново;
Общински съвет по наркотични вещества Велико Търново (ОБСНВ) и Превантивен информационен център по наркомании (ПИЦ) към него;
Отделение за зависимости към "Център за психично здраве" ЕООД – Велико Търново;
Регионална здравна инспекция – Велико Търново;
Пробация към Районна служба "Изпълнение на наказанията";
Правоприлагащи органи;
Национален Военен Университет "Васил Левски";
Дирекция „Социално подпомагане“ – Отдел „Закрила на детето“;
Партньори – медии и неправителствени организации, работещи по проблемите на зависимостите.

Институционално изграждане

Общински съвет по наркотични вещества

Общински съвет по наркотични вещества изпълнява националната и местна политика в областта на злоупотребата с психоактивни вещества. Основна задача на ОБСНВ е осъществяване на координация, ефективно взаимодействие и сътрудничество между институциите, НПО, младежки сдружения и медии в усилията им за ограничаване на разпространението и употребата на наркотични вещества. Съветите по наркотични вещества разработват, осигуряват и координират изпълнението на общинските и национални програми за борба срещу злоупотребата с наркотици.

За изпълнението на превантивните програми пряко отговарят специалистите от Превантивен информационен център към Общински съвет по наркотични вещества.

Дейността на ОБСНВ и ПИЦ към Община Велико Търново е регламентирана в Закон за контрол върху наркотичните вещества и прекурсори и Правилник за организацията и дейността на Националния съвет по наркотични вещества. Финансирането на дейността на ОБСНВ и ПИЦ е със средства от държавния бюджет.

В края на всяка година Съветът отчита дейността си пред Националния съвет по наркотични вещества и пред Общински съвет Велико Търново.

Превантивен информационен център по наркомании

Към Общински съвет по наркотични вещества Велико Търново се създава Превантивен информационен център по наркомании, по чл. 21, ал. 1, т. 2 от ЗКНВП.

Главни насоки в работата на Превантивен информационен център по наркомании /ПИЦ/ са: превантивно-информационна, обучителна и консултативна.

Превантивен информационен център по наркомании съдейства за намаляване на търсенето на психоактивни вещества и изграждане на позитивно отношение към здравословния начин на живот.

ПИЦ разработва и прилага превантивни дейности сред различни целеви групи: педагогически съветници, учители, училищни психолози, здравни специалисти в училищата, представители на Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, инспектори от Детска педагогическа стая към ОД на МВР, инспектори от Пробационна служба, социални работници от Център за обществена подкрепа, социални работници от Отдел „Закрила на детето”, служители в Центрове за настаняване от семеен тип, деца и младежи от Центрове за работа с деца и младежи и др. социални услуги в община Велико Търново. Осъществява интерактивни обучения за превенция на употребата на наркотични вещества, които обхващат ученици в област Велико Търново. Организира различни младежки инициативи с превантивна насоченост (конкурси, състезания и др). Разработва тематични брошури, флаери, плакати, наръчници, презентации и други информационни материали с разнообразна тематика. Провежда информационни и превантивни кампании. Организира семинари, конференции и специализирани информационни срещи със специалисти, работещи в областта на наркоманиите. Извършва целенасочена работа с медиите, с цел повишаване на ангажираността и чувствителността на гражданското общество по проблема.

Извършва консултативна дейност:

- за видовете наркотични вещества: въздействие, признаци за употреба, последици от употреба;
- на родители и близки на хора с проблемна употреба и/или зависимост;
- превенция на рецидив – психологическо консултиране след прекратяване на употреба;
- информиране относно възможности за лечение и рехабилитация на зависимости;
- съдействие за постъпване в терапевтични общности.

Общински съвет по наркотични вещества и Превантивен информационен център към Община Велико Търново подпомагат общините на територията на област Велико Търново да създават и реализират своите политики за борба с наркотичните вещества. Консултират, координират и обучават, при необходимост, специалисти от всички ангажирани ведомства, неправителствения сектор и гражданското общество. Реализират и разработват превантивни програми и кампании за промоция на здравословния начин на живот. Събират, анализират и обработват специфична информация за нагласи, тенденции и потребности в сферата на борбата с наркотиците. Целогодишно поддържат тясно сътрудничество с местните медии и се използват всички общински канали за информация, с които да бъдат популяризирани превантивните дейности и резултатите от тях, с цел прозрачност на разходваните средства и повишено доверие към администрацията на ОБСНВ и ПИЦ към Община Велико Търново.

Дейности в областта на намаляване на търсенето

- Разработена „Програма за превенция на употребата и злоупотребата с психоактивни вещества сред младите хора в Община Велико Търново 2024-2028 г.“;
- Провеждане на информационни кампании за превенция на употребата на наркотици;
- Повишаване информираността на населението за въздействието на наркотични вещества върху физическото и психическо здраве;
- Повишаване ангажираността на гражданското общество чрез обществени дискусии, срещи по актуални теми и други значими въпроси.

Разработени са:

- Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 5-7 клас „Кодово име живот“. Тя има за цел предотвратяване на употребата на психоактивни вещества, постигане на промяна на нагласите по отношение на собственото здраве и утвърждаване на здравословен начин на живот, засилване на защитните и намаляване на рисковите фактори, свързани с употребата на психоактивни вещества.
- Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“. Тя има за цел предотвратяването на употребата на психоактивни вещества, постигане на промяна на нагласите по отношение на собственото здраве и утвърждаване на здравословен начин на живот, засилване на защитните и намаляване на рисковите фактори, свързани с употребата на психоактивни вещества, подкрепа на подрастващите в процеса на взимане на решения и отстояване на натиска на групата.

Двете програми са изготвени в изпълнение на Национална стратегия за борба с наркотиците (2020-2024 г.) и Плана за действие към нея. Националните програми са одобрени от Министерство на здравеопазването и Министерство на образованието и науката.

- Национална програма „Предпазване на младите хора от престъпления“. С цел недопускане извършването на престъпления или въвличането на младежи в такива, Министерството на вътрешните работи предприе инициатива за разработване на националната програма, с целева група – ученици от 12 клас. В програмата са включени следните теми:

1. „Превенция на трафик на хора“
2. „Превенция на употребата на наркотични вещества“
3. „Превенция на престъпления против собствеността“
4. „Превенция на престъпления и виктимизация с използване на информационни-комуникационни технологии“

- Национална програма „Работа на полицията в училищата“. Инспектори на Детска педагогическа стая съвместно с експерти от Превантивно-информационните центрове към Общинските съвети по наркотични вещества провеждат беседи и лекции в училища по темата „Наркотици“, изнасят лекции и презентации пред родители за превенция на употребата и разпространението на наркотични вещества.

Дейности в област 1: Превенция на злоупотребата с психоактивни вещества

Подзадачи:

❖ Развитие и прилагане на програми за превенция на употреба и злоупотреба с психоактивни вещества в образователната система.

-Периодични срещи с директори на училища и училищни специалисти в област Велико Търново;

-В периода февруари – юни 2024 г. провеждане на занятия с ученици в 6 „а“ и 6 „д“ клас от ОУ „Бачо Киро“, гр. Велико Търново в изпълнение на Национална програма за превенция употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 5-7 клас „Кодово име Живот“. В периода септември – декември 2024 г. провеждане на занятия с ученици в 7 „а“ и 7 „д“ клас от ОУ „Бачо Киро“, гр. Велико Търново в изпълнение на Национална програма за превенция употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 5-7 клас „Кодово име Живот“;

-В периода януари – юни 2024 г. провеждане на занятия с ученици в 9 „а“ клас от СПГИ „Д-р Петър Аладжов“ и 9 СА клас, ПГСАГ „Ангел Попов“, гр. Велико Търново в изпълнение на Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“. В периода септември – декември 2024 г. – провеждане на занятия с ученици в 9 „а“ клас от СПГИ „Д-р Петър Аладжов“ и 9 СА клас, ПГСАГ „Ангел Попов“, гр. Велико Търново в изпълнение на Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“;

-В периода януари – февруари провеждане на занятия с ученици в 7 „а“ клас от ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, гр. Велико Търново в изпълнение на Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 5-7 клас „Кодово име Живот“;

-В периода януари – декември прилагане на Механизъм за повишаване на капацитета на педагогическите специалисти за подобряване на сигурността на средата в училище посредством предотвратяване на разпространението и употребата на наркотични вещества в училища в област Велико Търново, включващо работа с педагогически специалисти, ученици и родители;

-В периода януари – юни прилагане на Общ механизъм за превенция и противодействие на разпространението и употребата на наркотични вещества в училищата в рамките на Национална програма "Работа на полицията в училищата" в училища в област Велико Търново, включващо срещи с педагогически специалисти, ученици и родители;

-В периода януари – май реализиране на Национална програма “Предпазване на младите хора от престъпления” в училища в област Велико Търново;

-В периода януари – юни провеждане на тренинги в СУ „Емилиян Станев“, гр. Велико Търново на теми “Безопасен интернет” и „Превенция на употребата на психоактивни вещества” по заявка на училищното ръководство;

-През месец февруари провеждане на двудневно обучение на нови педагогически съветници, психолози и други педагогически специалисти от училищата в област Велико

Търново по Национална програма за превенция употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 5-7 клас „Кодово име Живот“ и Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“. Необходимите средства ще са в размер на 1500 лв.;

-През месец февруари провеждане на втори етап от въвеждащо обучение на нови доброволци, които ще прилагат Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“ в техните училища. Необходимите средства ще са в размер на 150 лв.;

-През месец март среща със студенти от специалност Психология от първи до четвърти курс;

-През месец март организиране на обучение на служители на Кризисен център за деца жертви на трафик или пострадали от насилие, с. Балван и Преходно жилище за деца от 15 до 18 години;

-В периода март – май провеждане на обучение с гост-лектор на здравни медиатори от област Велико Търново и медицински специалисти от училищата и детските градини в Общината. Необходимите средства ще са в размер на 1500 лв.;

-В периода март – май организиране на обучение с гост-лектор на членове на Общински съвет по наркотични вещества – Велико Търново и представители на институции в Община Велико Търново, имащи отношение по проблемите с наркотични вещества. Необходимите средства ще са в размер на 1500 лв.;

-В периода май – юни провеждане на среща за приемственост между „стари“ и „нови“ доброволци, които прилагат програмата в техните училища. Необходимите средства ще са в размер на 500 лв.

❖ **Работа с родители по въпросите свързани с превенцията на употребата и злоупотребата с наркотични вещества сред децата.**

-В периода януари – декември провеждане на срещи с родители по Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 5-7 клас „Кодово име Живот“ и по Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“. На тях се представят дейностите, които ще бъдат осъществени при реализиране на програмата, анкетните карти, които ще се попълват при започване и приключване на програмата, както и декларацията за информирано съгласие, която следва да подпишат;

-В периода януари – декември изпълнение на Механизъм за повишаване на капацитета на педагогическите специалисти за подобряване на сигурността на средата в училище, посредством предотвратяване на разпространението и употребата на наркотични вещества в училища в област Велико Търново, включващо работа с педагогически специалисти, ученици и родители;

-В периода януари – юни прилагане на Общ механизъм за превенция и противодействие на разпространението и употребата на наркотични вещества в рамките на Национална програма "Работа на полицията в училищата" в учебни заведения в област Велико Търново, включващо срещи с педагогически специалисти, ученици и родители.

- ❖ **Разработване и прилагане на мерки за превенция на рискови целеви групи.**
  - През цялата година провеждане на тренинги в Центрове за настаняване от семеен тип за деца без увреждания;
  - През месец януари провеждане на обучение на обществени възпитатели към МКБППМН в гр. Горна Оряховица.

- ❖ **Включване на децата и младите хора в привлекателни за тях форми за прекарване на свободното време.**
  - В периода януари – декември провеждане на обучителни тренинги в Центрове за работа с деца и младежи от Община Велико Търново;
  - В периода април – декември реализиране на креативни дейности или културни мероприятия със „стари“ доброволци по Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“, за което ще са необходими 3000 лв.;
  - В периода април – декември реализиране на креативни дейности или културни мероприятия с „нови“ доброволци по Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“, за което ще са необходими 3000 лв.;
  - Организиране, провеждане и участие в кампании, свързани с превенция употребата на наркотични вещества и техните аналози по повод Международен ден на младежта и Международен ден на доброволца. Необходимите средства са в размер на 2000 лв.

- ❖ **Отбелязване на Световни и Международни дни.**
  - Отбелязване на 26 юни – Международен ден за борба със злоупотребата и нелегалния трафик на наркотици с пиесата „Даскалото е cool“ на Драматичен театър Търговище. Постановката засяга актуалната и болезнена тема за наркотиците. Възрастова група – 13-18 години. Необходими средства – 4000 лв.;
  - Отбелязване на 10 октомври – Световен ден на психичното здраве с гост-лектор. Необходими средства – 1500 лв.;
  - Отбелязване на Международен ден за безопасен интернет (втория вторник на месец февруари). Необходими средства – 500 лв.;
  - Изработване на рекламни материали и брошури, свързани с организиране, провеждане и участие в кампании за превенция на употребата и злоупотребата с наркотични вещества. Необходимите средства ще са в размер на 15 000 лв.;
  - Преносима караоке тонколона с микрофон. Необходимите средства ще са в размер на 600 лв.;
  - Ламинатор – необходимите средства ще са в размер на 300 лв.;
  - Шатра, която ще е необходима за изнесени събития. Средствата за закупуването ѝ ще бъдат в размер на 500 лв.

Дейности в област 2: Ефективно лечение на зависимости към наркотични вещества и свързаните с тях заболявания

-Провеждане на детоксификация на зависими към наркотични вещества пациенти в Отделение за зависимости към "Център за психично здраве - Велико Търново" ЕООД;

-Провеждане на Метадон програма в Отделение за зависимости към "Център за психично здраве – Велико Търново" ЕООД.

Дейности в област 3: Социална рехабилитация на злоупотребилите с наркотични вещества

-Провеждане на Програма за психосоциална рехабилитация на зависимости. Програмата оперира като дневна терапевтична програма 5 дни седмично, в продължение на 8 месеца.

Дейности в област 4: Намаляване на търсенето на наркотици

Стратегически задачи по намаляване на търсенето на наркотици

Задача 1. Ограничаване въвличането на нови хора в злоупотребата с наркотични вещества;

Задача 2. Намаляване на злоупотребата с незаконни наркотични вещества;

Задача 3. Намаляване на злоупотребата с наркотични вещества, използвани за медицински и ветеринарно – медицински цели;

Задача 4. Преодоляване на социалната изолация и депривация на високорисковите групи;

Задача 5. Намаляване на разпространението сред злоупотребяващите с наркотични вещества на социално- значими заболявания: кръвно – преносими инфекции (ХИВ/СПИН, Хепатит В и С), туберкулоза, заболявания предавани по полов път и др.;

Задача 6. Насърчаване на заострята сред злоупотребяващите с наркотични вещества посредством бюрата по труда;

Задача 7. Създаване на система от ефективни и разнообразни лечебни програми;

Задача 8. Осигуряване на по-лесен достъп до ефективни лечебни програми;

Задача 9. Разработване и въвеждане на най-добри практики за превенция, лечение, рехабилитация и намаляване на щетите за здравето;

Задача 10. Развиване на превантивни корекционно – терапевтични дейности сред лица, с наложена мярка "Пробация", съвместно с Пробационна служба „Изпълнения на наказанията" звено Велико Търново;

Задача 11. Развиване на дейности в българската армия.

Дейности в област 5: Публична информационна система

-Организиране и провеждане на публични дискусии и дебати по проблемите на разпространението и употребата на наркотични вещества и пътища за тяхното ограничаване и намаляване.

Дейности в област 6: Координация и международно сътрудничество

-Участие в обучения и конференции, организирани за екипите на Общински съвети по наркотични вещества и Превантивно-информационни центрове в страната.

-Участие в годишни срещи на младежи - доброволци от клубовете към Общински съвети по наркотични вещества и Превантивно-информационните центрове.

-Участие в „Лятна детска полицейска академия" с деца от Центрове за работа с деца и младежи.

-Обмен на добри практики с други Общински съвети по наркотични вещества в страната.

Финансиране на плана

Общински бюджет

Държавен бюджет

Мониторинг на плана

Национален съвет по наркотични вещества

Министерство на здравеопазването

Национален център по общественото здраве и анализи

Общински съвет по наркотични вещества Велико Търново

Разработеният план за действие подлежи на актуализация през годината на база новопостъпили предложения или в зависимост от наличните ресурси, с които разполага Общинският съвет по наркотични вещества Велико Търново.

Изготвил:

Десислава Йорданова

Председател на Общински съвет по наркотични вещества

Съгласувал:

Росица Димитрова

Директор на Дирекция „Социални дейности и здравеопазване”

Общински съвет по наркотични вещества и
Превантивен информационен център към
Община Велико Търново

**ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА
УПОТРЕБАТА И
ЗЛОУПОТРЕБАТА С
ПСИХОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА
СРЕД МЛАДИТЕ ХОРА
В ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО
2024-2028 г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

ЧАСТ I.

Въведение .....3 стр.

ЧАСТ II.

Превенция на употребата на психоактивни вещества .....4 стр.

ЧАСТ III.

Потенциални рискове за здравето на младежите .....5 стр.

ЧАСТ IV.

Институционално изграждане .....8 стр.

ЧАСТ V.

Стратегически цели и принципи на програмата .....10 стр.

ЧАСТ VI.

Направления .....12 стр.

ЧАСТ VII.

Органи за реализиране на програмата, финансиране и мониторинг ...15 стр.

ЧАСТ I. Въведение

Основна стратегическа цел на настоящия документ е намаляване на предлагането, разпространението, търсенето и употребата на наркотични вещества, чрез ефективно сътрудничество между институциите и гражданското общество.

Програмата на Общински съвет по наркотични вещества /ОБСНВ/ – Велико Търново е разработена в изпълнение на Национална стратегия за борба с наркотиците (2020-2024 г.) и Плана за действие към нея, които са основани на интегриран, обективен и балансиран подход към проблемите, свързани с намаляване на търсенето и предлагането на наркотици.

Настоящата програма за дейността на Общински съвет по наркотични вещества е естествено продължение на активната политика за намаляване търсенето и предлагането на психоактивни вещества, провеждана от Община Велико Търново през последните няколко години. Успехът в борбата с наркотиците зависи от обединяването усилията на Общината, гражданското общество и всички свързани с проблема институции.

Общинската програма се основава на върховенството на закона и на принципите на международното право, утвърдени включително и с Конвенция за борба срещу незаконния трафик на упойващи и психотропни вещества и Европейска конвенция за защита правата на човека и основните свободи на Организацията на обединените нации. Тя защита основните принципи на законодателството на Европейския съюз и основните европейски ценности – уважение на човешкото достойнство, свобода, демокрация, равенство, солидарност, принципите на правовата държава и правата на човека. Изготвена е в съответствие със Стратегията на ЕС за борба с наркотиците (2013-2020г.), плана за действие на ЕС относно наркотиците (2017-2028 г.) и се базира на резултатите от изпълнението на предходните Национални стратегии за борба с наркотиците (2003-2008 г., 2009-2013 г., 2014-2018 г., 2020-2024 г.), надграждайки и доразвивайки основните стратегически цели в тях и съобразявайки се с тенденциите в политиките, лечението и пазара на наркотични вещества.

Основните акценти при планиране обхвата на въздействие на Програмата са съобразени с актуалните тенденции в сферата на наркоманиите и наркотрафика на местно ниво, като:

- Активно навлизане на пазара на новите психоактивни вещества, известни като „дизайнерски наркотици“;
- Толерантно отношение сред младежите към употребата на психоактивни вещества с неясен произход;
- Намаляване на възрастта на първи опит на наркотични вещества;
- Констатирана употреба на психоактивни вещества при водачи на моторни превозни средства;

- Необходимост от създаване на условия за ефективно функциониране на програми за лечение и психосоциална рехабилитация на зависими лица;
- Необходимост от внедряване на техническо и технологично обезпечаване на контролните органи;
- Необходимост от осъществяване на превантивни програми за универсална, селективна и индикативна превенция, насочени към младежи;
- Необходимост от непрекъснат процес за повишаване капацитета на ангажираните специалисти в сферата на превенцията, контрола и наркотрафика на местно ниво;
- Необходимост от активно включване в процесите на превантивна работа на педагози, психолози, социални работници, медицински и училищни специалисти, родители, гражданско общество, медии и организации от неправителствения сектор и др.

Чрез изпълнението на заложените в Програмата дейности, Общински съвет по наркотични вещества и Превантивен информационен център към Община Велико Търново се ангажират да положат всички усилия за ограничаване на проблемите, свързани с употребата и разпространението на психоактивни вещества на общинско и областно ниво, и да се утвърдят като сигурен и благонадежден партньор в провеждането на местната и национална политика за борба със зависимостите.

ЧАСТ II. Превенция на употребата на психоактивни вещества

Употребата на наркотици води до промяна в развитието и функционирането на мозъка, а когато използването им започва в тийнейджърска възраст, много по-вероятно е младежите да развият зависимост. Затова и една от основните цели на превенцията е не само да се предотврати употребата на наркотични вещества, но също така да се отложи възможно най-късно във времето първата употреба или да се предотврати преминаването ѝ в злоупотреба.

Превенцията е активен процес, който включва:

- Повишаване на информираността у младите хора и техните родители, както и на широката общественост за влиянието на различните видове психоактивни вещества и опасностите за живота и здравето на употребяващите;
- Създаване на условия и подпомагане изграждането на индивидуални и групови познания и умения, чрез които да се противостои на предлагането на легални и нелегални психоактивни вещества;
- Подпомагане на младите хора да приспособят своето поведение, възможности и нагласи към въздействията на средата – например, към социални норми, във взаимодействието с връстници, към условията на живот, за намаляване и преустановяване на рисковите поведения, свързани с наркотичните вещества.

Цели на превенцията:

- Постигане промяна на нагласите по отношение на собственото здраве и утвърждаване на здравословен начин на живот;

- Подкрепа на подрастващите в процеса на вземане на решения и отстояване на натиска на групата;
- Развиване на социални умения;
- Предотвратяване употребата на психоактивни вещества;
- Отлагане на първата употреба на психоактивни вещества;
- Намаляване на употребата;
- Насочване към алтернативи на употребата.

Ако подрастващите бъдат по-информирани, развият способността за отстояване на натиска, изградят критично мислене и умения за водене на здравословен начин на живот, повишат самооценката си и изградят стабилни социални умения, то ръстът на зависимостите ще намалява.

Липсата на достатъчна и обективна информация подвежда голяма част от хората, да тръгнат по път, от който много често няма връщане назад. Дали първоначалното експериментиране ще се превърне в постоянна употреба, зависи както от особеностите на личността на самия употребяващ, така и от средата – семейна и социална. Тук идва ролята на определените от държавата институции, които изготвят национални и общински програми за борба с наркотиците. Тези програми определят механизми за действия на национално и областно ниво, които са съсредоточени главно върху намаляване търсенето на наркотици и обхващат спектър от равни по значение и взаимодопълващи се мерки в областта на превенция, намаляване на здравните и социални вреди и ограничаване на рисковете по отношение на употребата на наркотични вещества.

Всичко това е свързано с подобряване на общественото здраве, на социалното функциониране и здравето на отделния човек, повишаване степента на защитеност и сигурност на обществото към разпространението на наркотици, чрез осигуряване на надеждни и ефикасни методи за намаляване на търсенето на незаконни наркотични вещества.

Основно направление на борбата срещу злоупотребата с наркотици е превенцията. Предизвикателството на превенцията е да подпомогне младите хора да приспособят своето поведение, нагласи и възможности спрямо въздействията на динамичната среда. Съвременните подходи в областта на превенцията имат за основна цел да минимизират рисковото поведение, свързано с употребата на наркотични вещества.

ЧАСТ III. Потенциални рискове за здравето на младежите

Увеличаването на броя на зависимите младежи е последица от сложни проблеми в политически, икономически и социален аспект. Оказва се, че именно младите хора, стават жертва на обществото, което е допуснало грешки в развитието и функционирането си. Поради актуалността на проблема по-голямо внимание се обръща на борбата с

вредното влияние на наркотиците. Младите хора стават все по-напрегнати и тревожни, за да се справят със стресовите ситуации в живота. Като търсят по-лесни начини да преодолеят стреса и фрустрацията, те посягат към наркотични вещества.

Превантивните програми се основават на принципа, че трябва да се подсилват защитните и да се намалява въздействието на рисковите фактори. В развитието и живота на всяко дете има и рискови, и защитни фактори. Никое дете не расте в среда, която може да се определи само като рискова или само като защитна. Сложното съчетание на тези фактори, съществуващи в семейството, училището, общността, води до повишаване на риска от употреба на психоактивни вещества и формирането на поведение на зависимост или обратното.

Рискови фактори са всички обстоятелства и причини, които могат да повишат вероятността младите хора да бъдат въввлечени в рискови поведения.

Защитни фактори са всички обстоятелства и причини, които утвърждават здравословния начин на живот на младите хора и намаляват възможността те да бъдат въввлечени в рискови поведения.

По-долу са представени основните рискови и защитни фактори.

Рискови фактори:

- нездравословна семейна среда;
- липса на ясно изградени правила и граници в семейството;
- липса на привързаност и грижи в семейството;
- нисък успех в училище;
- нереалистични цели на родителите или децата;
- слабо развити социални механизми за справяне с трудности;
- връзки с връстници с девиантно поведение;
- родители, употребяващи наркотици или страдащи от психични заболявания;
- обществена среда (семейство, връстници), в която се приема употребата на алкохол или наркотици;
- личностни особености при децата:
  - ниска емоционална интелигентност;
  - търсене на новости и нови усещания;
  - прояви на агресивност;
  - депресивни симптоми;
  - тревожност;
  - ниска самооценка;
  - прояви на рисково поведение.

Защитни фактори:

- здрави семейни връзки;
- активно участие на родителите в живота на детето;
- добра комуникация в семейната среда;
- реалистични очаквания на родителите;
- постоянство в налагане на последици при нарушаване на правилата;

- висок успех в училище;
- умения за справяне със стреса по позитивен начин;
- здрави връзки с общността;
- реалистична самооценка;
- целеустременост;
- ориентиране към постижения;
- прилагане на позитивно родителстване.

Основна причина за употребата и злоупотребата с психоактивни вещества се явява семейството. Прекомерно либералното поведение на родителите спрямо детето или личният пример на родителите като пушенето на цигари, употребата на алкохол и др., също могат да бъдат предпоставка детето да започне да употребява психоактивни вещества. В други случаи, когато то не среща топлота и разбиране в семейството си или родителите са прекалено заети с професионалните си задължения, може да потърси приятелска среда, която да го въвлече в неприятни и рискови ситуации, водещи до проблемна употреба на наркотични вещества. От друга страна, най-голяма подкрепа младите хора могат да получат в семейството си. Ако детето има изградена стабилна семейна среда, то би могло да се противопостави на лошото влияние на своите връстници.

Проблемите на младите хора по отношение на наркотиците се влияят от комплекс от фактори, като: любопитство, подражание, бягство от реалността и т.н. Влиянието на интернет пространството, медийните послания и свободното време са част от останалите причини при тийнейджърите за проблемна употреба. Младежите могат да бъдат ангажирани в свободното си време с различни здравословни занимания като спорт, литература, изкуство и други.

„За да отгледаш дете, е нужно цяло село“, гласи африканска поговорка. Същото важи и за превенцията, и нейното осъществяване е отговорност на много участници в този процес:

- Юношите участват в програми за наставничество и лидерство от връстници за връстници, като по този начин са партньори в процеса на превенцията;
- Училището прилага програми, които са специфично разработени за възрастта на учениците и съобразени с развитието им;
- Родителите предоставят ролеви модели, определят стандарти на поведение и постижения, поставят ограничения и определят последствията при рисково поведение;
- Обществото трябва да противодейства на послания, съдържащи положителни оценки за употребата на наркотици и алкохол.

Борбата със зависимостите може да бъде успешна чрез обединяване на усилията на всички държавни институции, неправителствени организации, на родители, на цялото общество.

ЧАСТ IV. Институционално изграждане

В съответствие със Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите (ЗКНВП) е създаден Национален съвет по наркотични вещества (НСНВ), като орган за провеждане на националната политика срещу злоупотребата с наркотични вещества, както и за борба с наркотрафика. НСНВ е колективен орган, председателстван от Министъра на здравеопазването. Негови заместници са: Заместник – министърът на правосъдието, Главният секретар на МВР и Заместник – председателят на Държавната агенция "Национална сигурност". Членове на НСНВ са представители на Президента на Република България, Върховен касационен съд, Върховен административен съд, Върховна касационна прокуратура, Национална следствена служба, Изпълнителна агенция по лекарствата и на заинтересованите министерства и ведомства.

В изпълнение на политиката на НСНВ са създадени общински съвети по наркотични вещества и превантивни информационни центрове към тях. Функциите и задачите им са определени с Правилника за организацията и дейността на НСНВ.

Общински съвет по наркотични вещества (ОБСНВ)

Съветът е орган за провеждане на Общинската политика срещу злоупотребата с наркотични вещества и за борба с наркотрафика, съобразно Националната политика срещу злоупотребата с наркотични вещества.

Съветът е колективен орган, който се състои от председател, секретар и членове, чийто състав се определя с Решение на Общински съвет Велико Търново.

Членове на Съвета са представители на заинтересованите институции, както следва:

- Община Велико Търново;
- Дирекция „Социални дейности и здравеопазване“ към община Велико Търново;
- „Център за психично здраве – Велико Търново“ ЕООД;
- Национален военен университет „Васил Левски“ – Велико Търново;
- Дирекция „Социално подпомагане“, Отдел „Закрила на детето“ – Велико Търново;
- Областна дирекция на Министерство на вътрешните работи – Велико Търново, Детска педагогическа стая;
- Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни към община Велико Търново;
- Регионална здравна инспекция, Дирекция „Медицински дейности“ – Велико Търново;
- Областна служба „Изпълнение на наказанията“, Районна служба „Изпълнение на наказанията“, Пробационна служба – Велико Търново;
- Районна прокуратура – Велико Търново.

Функции на Съвета:

- Изпълнява Националната политика за борба срещу злоупотребата с наркотични вещества и наркотрафика;
- Разработва и координира Общинска програма за борба срещу злоупотребата с наркотични вещества в съответствие с националните програми по чл.11, т.1 и 2 от ЗКНВП и Националната стратегия за борба с наркотиците 2020-2024 г.;
- Предлага чрез Кмета на Община Велико Търново осигуряване на финансови средства в общинския бюджет за изпълнение на общинските програми;
- Отчита дейността си пред НСНВ и Общински съвет – Велико Търново;
- Към Общински съвет по наркотични вещества се създава Превантивен информационен център по наркомании.

Превантивен информационен център по наркомании (ПИЦ)

Превантивен информационен център по наркомании събира, съхранява и анализира информация на общинско ниво, необходима за осъществяването, координирането и оценяването на програмите за борба срещу употребата и злоупотребата с наркотични вещества. Превантивните информационни центрове подпомагат Общинските съвети по наркотични вещества при изготвянето и предоставянето на информация във връзка с дейността им до Националният съвет по наркотични вещества.

Основната част от работата на ПИЦ се изразява в следните дейности:

- Разработва програми за превенция на употребата на наркотични вещества;
- Организира лекции, семинари и дискусии с ученици, учители, родители, педагогически съветници и медицински специалисти от училищата;
- Осъществява консултативна дейност с деца/младежи в риск и техните родители;
- Изработва и издава информационни материали за проблемите, свързани с употребата на наркотични вещества – флаери, брошури, плакати и др.;
- Организира различни младежки инициативи с превантивна насоченост – конкурси, концерти, спортни състезания и др.;
- Осъществява промоция на здравословен начин на живот;
- Провежда на кампании по повод 26 юни – Международния ден за борба с наркоманиите;
- Прилага Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 5-7 клас "Кодово име Живот";
- Прилага Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас "От връстници за връстници";
- Прилагане Механизъм за превенция и противодействие на разпространението и употребата на наркотични вещества в училищата в рамките на Национална програма "Работа на полицията в училищата", съвместно с инспектор Детска педагогическа стая от Областна дирекция на МВР;

- Прилага Механизъм за повишаване на капацитета на педагогическите специалисти за подобряване на сигурността на средата в училище, посредством предотвратяване на разпространението и употребата на наркотични вещества;
- Прилага Национална програма “Предпазване на младите хора от престъпления”;
- Провежда срещи в училища на теми „Превенция употребата на психоактивни вещества“ и “Безопасен интернет”.

ЧАСТ V. Стратегически цели и принципи на програмата

Стратегически цели

Общински съвет по наркотични вещества и Превантивен информационен център към Община Велико Търново подпомагат общините на територията на област Велико Търново да създават и реализират своите политики за борба с наркотичните вещества. Консултират, координират и обучават специалисти от всички ангажирани ведомства, неправителствения сектор и гражданското общество. Реализират и разработват превантивни програми и кампании за промоция на здравословния начин на живот. Събират, анализират и обработват специфична информация за нагласи, тенденции и потребности в сферата на борбата с наркотиците. Целогодишно поддържат тясно сътрудничество с местните медии и се използват всички общински канали за информация, с които да бъдат популяризирани превантивните дейности и резултатите от тях, с цел прозрачност на разходваните средства и повишено доверие към администрацията на ОБСНВ и ПИЦ към Община Велико Търново.

Ограничаване на риска от употреба и злоупотреба с наркотици в града се осъществява чрез изграждане и поддържане на устойчиви и ефективни превантивни програми за семейства, деца и млади хора, и повишаване на съпричастността на институциите, организациите и обществото като цяло.

ОБСНВ и ПИЦ реализират следните програми:

- Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 5-7 клас "Кодово име Живот" има за цел предотвратяване на употребата на психоактивни вещества, постигане на промяна на нагласите по отношение на собственото здраве и утвърждаване на здравословен начин на живот, засилване на защитните и намаляване на рисковите фактори, свързани с употребата на психоактивни вещества. Дейностите включват провеждане на пет срещи с ученици и провеждане на две срещи с родители през съответната учебна година. Програмата е изготвена в изпълнение на Националната стратегия за борба с наркотиците (2020–2024 г.) и Плана за действие към нея от специалисти в областта на превенция от употребата на психоактивни вещества и е одобрена от Министерство на здравеопазването и Министерство на образованието и науката;
- Национална програма за универсална превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас "От връстници за връстници" има за цел предотвратяване на употребата на психоактивни вещества, постигане на промяна на

нагласите по отношение на собственото здраве и утвърждаване на здравословен начин на живот, засилване на защитните и намаляване на рисковите фактори, свързани с употребата на психоактивни вещества. Дейностите включват сформирани на доброволчески клубове, обучение на доброволци, провеждане на пет срещи с ученици, провеждане на две срещи с родители през съответната учебна година, провеждане на минимум две креативни дейности и/или културни мероприятия, както и провеждане на минимум една информационно-дискусийна среща за учители на ученици 8 до 11 клас. Програмата е изготвена в изпълнение на Националната стратегия за борба с наркотиците (2020–2024 г.) и Плана за действие към нея от специалисти в областта на превенцията от употребата на психоактивни вещества и е одобрена от Министерство на здравеопазването и Министерство на образованието и науката;

■ Реализиране на Национална програма “Предпазване на младите хора от престъпления” е по инициатива на Министерство на вътрешните работи. Полицейската статистика сочи, че от лица на възраст между 18 и 25 години са извършени около 13% от всички престъпления в страната, като най-голям е дялът на кражбите, управление на МПС след употреба на алкохол и наркотични вещества, както и престъпления, свързани с употребата и разпространението на наркотици. Масовото използване на съвременни информационни и комуникационни технологии са допълнителен рисков фактор. Младите хора, жертви на престъпления, са най-силно засегнати от посегателства против личността и собствеността, но все повече стават жертви на така наречените киберпрестъпления. Жените в тази възраст са сред най-честите жертви на трафик с цел сексуална експлоатация, която нерядко е съпътствана от физическо насилие. Програмата е с цел недопускане извършването на престъпления или въвличането на младежи в такива, с целева група – ученици от 12-ти клас. В програмата са включени следните теми:

1. „Превенция на трафик на хора“
2. „Превенция на употребата на наркотични вещества“
3. „Превенция на престъпления против собствеността“
4. „Превенция на престъпления и виктимизация с използване на информационни-комуникационни технологии“

■ Изпълнение на Механизъм за повишаване на капацитета на педагогическите специалисти за подобряване на сигурността на средата в училище посредством предотвратяване на разпространението и употребата на наркотични вещества е с цел противодействие на разпространението и употребата на наркотични вещества в училище. Включвайки мерки и дейности за превенция и намеса, както и разписани алгоритми и отговорности за действие Задължение на всички отговорни институции, посочени в текста е да работят съгласувано и в помощ на училищата, независимо от тяхната подчиненост и финансиране. Този механизъм е разработен от гледна точка на училищата и не отнема функции и дейности на други ангажирани институции и организации. Механизмът е изготвен от работна група в Министерството на образованието и науката с участието на представители на Министерството на здравеопазването, Министерство на младежта и спорта, Държавната агенция за закрила на детето, Главна дирекция „Национална полиция“, Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“, Агенция „Митници“, Национално сдружение на общините в България;

- Национална програма „Работа на полицията в училищата“ във връзка с въвеждане на Общ механизъм за превенция и противодействие на разпространението и употребата на наркотични вещества в училищата. Инспектори на Детска педагогическа стая съвместно с експерти от Превантивно-информационните центрове към Общинските съвети по наркотични вещества провеждат беседи и лекции в училища по темата „Наркотици“, изнасят лекции и презентации пред родители за превенция на употребата и разпространението на наркотични вещества.

Принципи

- Балансиран подход – балансираност на усилията и дейностите в областта на намаляването на търсенето и предлагането на наркотични вещества;
- Приоритетност на превенцията на наркомании в общинската политика, в отговор на обществената загриженост към нарастващото търсене на наркотици сред населението и особено сред младежта;
- Ефективност – гарантиране успешното постигане на стратегическите задачи, както и поддържане на доброто съотношение между използваните ресурси и получени резултати;
- Информираност на обществото, чрез широко представяне на обективни, надеждни и пълни данни за проблемите свързани с наркотици и наркомании;
- Партньорство с местни и национални институции и организации, ангажирани с проблема наркотици;
- Сътрудничество с други градове, институции и организации при осъществяване на съвместни дейности по превенция на наркоманиите и взаимен обмен на познания и добри практики;
- Прозрачност – управление и изпълнение на програмата, достъп за външно наблюдение и контрол;
- Ангажиране на гражданското общество чрез подкрепа на неправителствени организации и доброволчески инициативи в реализирането на дейности по превенция на зависимостите.

ЧАСТ VI. Направления

Описание на направленията			
Направление	Цел	Задача	Срок
I Превенция и обучение	Промоция на здравословен начин на живот и намаляване търсенето и употребата на психоактивни вещества сред децата и младите хора, чрез прилагане на	1.Разширяване на възможностите за обхващане на децата и младите хора във форми за здравно образование, основани на подхода "връстници обучават връстници" в училищата чрез устойчиво развитие на Общинската програма;	Постоянен

	<p>обучителни и превантивни програми.</p>	<p>2.Прилагане на методи за превенция на употреба и злоупотреба с психоактивни вещества, с цел ограничаване на разпространението и употребата им сред младите хора;</p> <p>3.Организиране на обучения за педагози, педагогически специалисти, психолози, педагогически съветници и медицински специалисти в училищата, както и на специалисти, работещи с подрастващи, по проблеми свързани с употребата и злоупотребата с психоактивни вещества;</p> <p>4.Разработване, издаване и разпространение на информационни материали за деца и младежи, и техните семейства по проблемите на зависимостите;</p> <p>5.Провеждане на кампании за ангажиране на обществеността по проблемите на употребата и злоупотребата с наркотични вещества;</p> <p>6.Провеждане на проучвания и анкети относно нагласите и здравното поведение на подрастващите по проблемите на зависимостите.</p>	
1.1	<p>Превенция на рисковото поведение и употребата и злоупотребата с наркотични вещества чрез осигуряване на възможности за участие на децата и младите хора във форми за развитие на техните интереси, способности и таланти.</p>	<p>1.Предоставяне на възможности за консултиране на подрастващите и младежите в областта на превенцията на употребата на психоактивни вещества;</p> <p>2.Разширяване достъпа на децата и младите хора до материални бази и съоръжения за спорт на територията на общината;</p> <p>3.Разширяване достъпа на децата и младите хора до други програми, насочени към свободното време.</p>	Постоянен
1.2	<p>Разработване на ефективни програми, насочени към намаляване или отлагане</p>	<p>1.Провеждане на срещи с ученици за презентиране на проблемите на рисковото поведение, свързано с</p>	Постоянен

	на първоначалната употреба на наркотици, които са съобразени с потребностите на различните групи от деца и младежи в местата за забавление.	употребата на психоактивни вещества; 2.Разработване на превантивни материали, относно вредите, които нанасят наркотиците върху човешкия организъм.	
1.3	Надграждане на знания и умения сред родителите за превенция употребата и злоупотребата с психоактивни вещества сред децата и младежите.	1.Насочване на семействата към специалисти; 2.Разработване, издаване и разпространение на информационни материали за родители по проблемите на зависимостите.	Постоянен
1.4	Повишаване на информираността на обществото по проблемите на зависимостите.	1.Разработване на общинска медийна политика по проблемите на зависимостите; 2.Провеждане на пресконференции, обществени дебати и други дейности за запознаване на гражданското общество и медиите с проблемите в областта на зависимостите; 3.Провеждане на информационни кампании.	Постоянен
II Информация и оценка	Да осигури на институции, организации, медии и общността обективна, надеждна и сравнима информация по отношение на наркотиците, наркоманиите и техните последици. Да подпомогне ефективното управление на ресурсите и достоверното оценяване на превантивното въздействие.	1.Събиране и анализ на съществуващата информация; 2.Провеждане на проучвания, свързани с употребата на наркотични вещества на общинско ниво; 3.Изготвяне на годишен отчет.	Постоянен

III Управление и координация	Осигуряване на ефективно управление и координация на местната политика по превенция на употребата на психоактивни вещества, в съответствие с политиката на община Велико Търново и изпълнение на Националната стратегия за борба с наркотиците.	1.Подобряване на координацията между организации и ведомства, осъществяващи местна политика по темата за психоактивните вещества; 2.Подпомагане работата на местни институции и ведомства осъществяващи дейности по превенция на наркомании; 3.Партньорство между общински организации работещи в сферата. 4.Подпомагане на инициативи на неправителствени организации и доброволчески движения; 5.Подпомагане въвеждането на добри практики за превенция на употреба на психоактивни вещества.	Постоянен
------------------------------	---	---	-----------

ЧАСТ VII. Органи за реализиране на програмата, финансиране и мониторинг

Партньори за реализиране на програмата

- Община Велико Търново
- „Център за психично здраве – Велико Търново“ ЕООД
- Национален военен университет „Васил Левски“ – Велико Търново
- Дирекция “Социално подпомагане“, Отдел „Закрила на детето“ – Велико Търново
- Областна дирекция на Министерство на вътрешните работи – Велико Търново, Детска педагогическа стая
- Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни към община Велико Търново
- Местна комисия за борба с трафик на хора
- Регионална здравна инспекция, Дирекция „Медицински дейности“ – Велико Търново
- Областна служба „Изпълнение на наказанията“, Районна служба „Изпълнение на наказанията“, Пробационна служба – Велико Търново
- Районна прокуратура – Велико Търново
- Учебни заведения
- Младежки организации
- Електронни и печатни медии
- Читалища и други представители на частния сектор и гражданското общество

Финансиране на програмата

- Държавен бюджет
- Общински бюджет

Мониторинг на програмата

- Министерство на здравеопазването
- Национален съвет по наркотични вещества
- Национален център по общественото здраве и анализи
- Общински съвет – Велико Търново

Изготвил:

Десислава Йорданова
Председател на ОБСНВ и ПИЦ

Съгласувал:

Росица Димитрова
Директор на Дирекция "Социални дейности и здравеопазване"